

Prezentacja produktu
 tradycyjnego i regionalnego
 "Dzień Otwartych Drzwi"
 2006

Dzień Otwartych Drzwi w Grabanowie już za nami....

11 czerwca 2006r. obchodziliśmy w Grabanowie „Dzień Otwartych Drzwi”.

Głównym sponsorem była firma RAPID z Białej Podlaskiej

Uroczystego rozpoczęcia „Dnia Otwartych Drzwi” dokonał Kierownik Oddziału w Grabanowie Artur Niczyporuk.

Osiągnięcia, plany i zamierzenia Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego przedstawił Dyrektor Artur Banach.

Głos zabierali również zaproszeni goście: Poseł na Sejm RP Franciszek Jerzy Stefaniuk, Dyrektor Lubelskiego Oddziału Regionalnego ARiMR – Arkadiusz Szymoniuk, Starosta powiatu bialskiego – Tadeusz Łazowski.

Impreza była doskonałą okazją do podsumowania i wyróżnienia osób biorących udział w konkursie na „Najciekawszą prezentację produktu regionalnego i tradycyjnego”

Konkurs został zrealizowany z

udziałem pomocy finansowej Funduszu Współpracy Programu Agro-Smak 2.

Głównym celem realizowanego konkursu była identyfikacja i prezentacja produktu regionalnego i tradycyjnego z obszaru północnej części Lubelszczyzny. Docelowo wytwórcy takich produktów będą ubiegać się o ich rejestrację.

Pierwsze miejsce w kategorii produkt regionalny uzyskała Pani Czesława Caruk z Janowa Podlaskiego za prezentowany sok z kwiatu czarnego bzu.

Pierwsze miejsce w kategorii produkt tradycyjny uzyskała Pani Elżbieta Komacka z Zabłocia k/ Kodnia za SER ZABŁOCKI.

Zainteresowani energią odnawialną wzięli udział w wykładzie „Wykorzystanie biomasy do celów energetycznych” prowadzonego przez dr. Tadeusza Solarzkiego. Stowarzyszenie „Bocian” zaprezentowało wykład na temat „Ochrona błotniaka stawowego” „Dzień Otwartych Drzwi” cieszył

się dużym zainteresowaniem, do Grabanowa przyjechało ponad 40 wystawców z różnorodną i szeroką ofertą wystawienniczą. Towarzyszyły im kiermasze, pokazy, konkursy i występy zespołów ludowych: „Worgulanki” z Worgul, zespół 4 H z Hroda, zespół śpiewaczo-teatralny działający przy GOK w Borkach, zespoły z Jeleńca i Siemienia. Bogatą ofertę przygotowały również gminy w przygotowanych przez nich stoiskach można było zakupić wyroby rękodzieła, oraz spróbować smakołyków kuchni regionalnej. Wielkim powodzeniem cieszyło się stoisko Tadeusza Zabłockiego z Ułana Dużego serwującego do degustacji prosiaka pieczonego na rożnie. Tak wiele atrakcji wymagało pokrzepienia, pomyśleliśmy również – aby na terenie wystawy swoje usługi oferowały bufety i punkty gastronomiczne.

Również można było skorzystać z porad specjalistów LODR Oddziału w Grabanowie - jak co dzień służyli swoją wiedzą.

W numerze

Uprawa rzepaku ozimego.....	3
Nawożenie wapnem i magnezem.....	5
Wytyczne Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa.....	7
„Podlaski Przełom Bugu” - cudze chwalicie swego nie znacie.....	7
Porady pszczelarskie.....	10
Łomazkie herefordy - jak to się zaczęło.....	12
Prezentujemy laureata konkursu „Bezpieczne gospodarstwo rolne”.....	12
Darmowe ciepło z systemów solarnych - energia słoneczna jest bezpłatna.....	14
Konkurs „Najciekawsza Prezentacja Produktu”..	16
Letnia biesiada wokół grilla.....	17
Oferta Stacji Unasienniania Zwierząt.....	19

WYDAWCA:

Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
w Końskowoli Oddział w Grabanowie

DYREKTOR LODR

mgr inż. Artur Banach

KIEROWNIK ODDZIAŁU

w Grabanowie mgr inż. Artur Niczyporuk

ADRES REDAKCJI:

LODR Oddział Grabanów 21-500 Biała Podlaska
tel.: (0 83) 343 37 92 fax: (0 83) 343 81 98
e-mail: gazeta@odr.cyber.pl

Redaktor Naczelny: Janina Kempka

DRUK: LODR Poligrafia w Grabanowie

NAKLAD: 1100 egz.

Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego:

Biała Podlaska ul. Żeromskiego 3 tel/fax 343 32 34
Łuków ul. Przemysłowa 15. tel/fax (0 25) 798 39 58
Parczew ul. Lubartowska 4 50 tel/fax 354 24 74
Radzyń Podlaski ul. Rynek 10 A tel/fax 352 84 06
Wisznice ul. Warszawska 13 tel/fax 378 22 49

Uprawa rzepaku ozimego

Polska jest jednym z największych producentów rzepaku w Europie. Nasza produkcja wynosząca w ostatnim pięcioleciu około 1 mln ton, stanowi ponad 8 % udziału w produkcji rzepaku 25 krajów, które od 1 maja 2004 r. tworzą wspólnie Unię Europejską. Pod względem wielkości zbiorów i arealu uprawy Polskę aktualnie wyprzedzają: Niemcy, Francja i Wielka Brytania, zaś pod względem wysokości plonów rzepaku także Dania i Czechy.

Wysokość plonu nasion jest jednym z najważniejszych czynników decydujących o opłacalności uprawy tej rośliny. Oprócz tradycyjnej uprawy rzepaku na cele konsumpcyjne pojawiła się szansa uprawy na cele paliwowe.

Obecnie w doborze znajdują się nstp. odmiany rzepaku ozimego polskie i zagraniczne:

- odmiany populacyjne: Amor, Batory, Bazył, Bermuda, Bosman, Bristol, Cabriolet, Californium, Capio, Carina, Carousel, Czek, Contact, Dante, Digger, Dyplomata, Gara, Libomir, Liclassic, Lirajet, Lisek, Livius, Kana, Marita, Olpop,

Spencer, Rafaela, Rasmus, Romana, Silvia, Viking, Wotan;

- odmiany mieszańcowe złożone: Kaszub, Lubusz, Mazur, Pomorzanie;
- odmiany mieszańcowe (zrestorowane) F₁: Baldur, Buffalo, Kasmir, Kronos, Extrem i Titan.

W ostatnich latach wyhodowano i zaczęto wdrażać do uprawy odmiany mieszańcowe, w których występuje efekt heterozji przejawiający się u rzepaku silniejszym rozwojem i większym plonem nasion. W sprzyjających warunkach uprawy, odmiany mieszańcowe mogą plonować o 10-15 % wyżej niż najlepsze odmiany populacyjne. Aby jednak w pełni wykorzystać duży potencjał produkcyjny tych odmian, należy zapewnić im najkorzystniejsze warunki, stosując właściwą agrotechnikę.

Krajowe odmiany rzepaku wyhodowane w naszych warunkach klimatycznych i glebowych są dość odporne na suszę, dostosowane do średnich gleb, jednocześnie są to odmiany o dobrej i bardzo dobrej zimotrwałości. Pod względem odporności na choroby dorównują najlepszym europejskim odmianom rzepaku ozimego. Natomiast odmiany zagraniczne są w

zróżnicowanym stopniu dostosowane do naszych warunków agro - klimatycznych i niektóre z nich na skutek niedostatecznej zimotrwałości nie są zalecane do uprawy w rejonach o ostrych zimach.

Wymagania glebowe i stanowisko w zmianowaniu

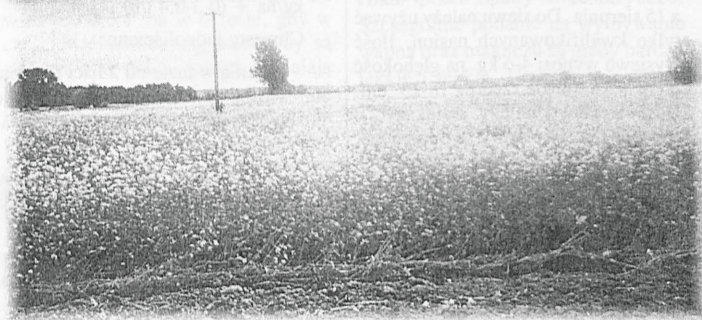
Rzepak ozimy może być uprawiany na glebach utrzymanych w dobrej kulturze, żyznych, niezakwaszonych, zasobnych w wapń, zaliczanych do klas bonitacyjnych od I do IV b. Jest rośliną dobrze przystosowującą się do różnych warunków glebowych, jednak wysokie i wierne plony uzyskuje się głównie na glebach kompleksu pszenno-bardzo dobrego i dobrego oraz żynnego bardzo dobrego.

Najlepszymi przedplonami są: wczesne i średniowczesne odmiany grochu, wczesne ziemniaki uprawiane na oborniku oraz motylkowe wieloletnie zaorwane po pierwszym pokosie. Rzepak uprawiany jest jednak najczęściej po zbożach, spełnia wówczas ważną rolę rośliny „łamiącej” długie następstwo zbóż po sobie. Rzepak jest względnie tolerancyjny na uprawę w monokulturze, rośliny tej nie należy uprawiać nawet przez dwa kolejne lata na tym samym polu. Uprawa taka zwiększa zagrożenie występowania chorób oraz zerowanie słodyska rzepakowego i chowacza brukwiczka.

Uprawa roli

Uprawa gleby pod rzepak powinna być bardzo staranna, aby zapewnić szybkie i wyrównane wschody oraz stworzyć optymalne warunki prawidłowego wzrostu i rozwoju młodym roślinom rzepaku. Bezpośrednio po zbiorze przedplonu należy wykonać podorywkę oraz jednokrotne lub dwukrotne jej bronowanie w celu zniszczenia chwastów. Następnie wykonać orkę siewną z jednoczesnym bronowaniem. Przed siewem należy zastosować bronowanie, aby umożliwić płytki i równomierny wysiew nasion. W przypadku opóźnionej orki konieczne jest zastosowanie wału Campbella, w celu spowodowania

ciąg dalszy na s. 4 ➔

⇒ szybszego osiadania gleby.

Rolę do siewu najlepiej przygotowuje się za pomocą agregatu uprawowego. Zabiegi przeprowadzone tym systemem pozwalają skrócić czas uprawy gleby, zapobiegają jej zbrilaniu i nadmiernemu wysychaniu.

Nawożenie

Rzepak wymaga gleb o odczynie zasadowym lub zbliżonym do obojętnego (pH 5,8-6,5). Uregulowany odczyn gleby stanowi podstawę do stosowania racjonalnych dawek nawozów mineralnych oraz odpowiedniej efektywności ich działania.

Jeżeli gleba jest zakwaszona i wapnowanie jest konieczne, wtedy najlepiej wykonać je przed zbiorem przedplonu.

Fosfor wpływa na prawidłowy rozwój siewek w początkowym okresie wzrostu. Natomiast potas wpływa na gospodarkę wodną w roślinie zapobiegając wyleganiu rzepaku, uodparnia rośliny na wymarzanie jak również zapobiega spadkowi plonów w okresie suszy.

Wysokość nawożenia zależy od zasobności gleby oraz przedplonu. Nawozy fosforowe i potasowe należy wysiewać jesienią najlepiej pod orkę siewną.

Nawożenie obornikiem bezpośrednio pod rzepak jest zalecane tylko na glebach słabszych i po przedplonach zbożowych sianych w czwartym lub dalszym roku po jego zastosowaniu. Zalecane dawki obornika na glebach lekkich i średnich wynoszą 20-30 t obornika na ha. Wtedy zalecane dawki nawozów mineralnych można zmniejszyć o 25-30 %.

Zalecane dawki fosforu i potasu w kg/ha w zależności od zasobności gleb wynoszą:

od 30-135 kg/ha P_2O_5 i 50-180 kg/ha K_2O . Fosfor najlepiej zastosować w superfosfacie pojedynczym borowanym, a potas w soli potasowej. Nawozy fosforowe i potasowe stosuje się w całości przed siewem rzepaku.

Nawożenie azotowe ma decydujący wpływ na wysokość roślin, początek kwitnienia i dojrzewanie. Po dobrych

przedplonach przedsięwzięcie stosownie azotu jest zbędne.

Na stanowiskach słabszych np. po zbożach przed zaleca się stosowanie przed siewem 30-40 kg N/ha. Podstawowe nawożenie azotem pod rzepak stosuje się wiosną w ilości 140-200 kg N/ha w dwóch dawkach: przed ruszeniem wegetacji i na początku pakowania.

W trakcie wegetacji rzepak można dokarmiać dolistnie mocznikiem oraz preparatami np. Florogama R, Agrosol R, Insol 5, łącząc je z zabiegami ochrony roślin, szczególnie, gdy na roślinach występują objawy niedoboru składników.

Mocznik można stosować:

wiosną w postaci roztworu 10-12 % w fazach:

- rozpoczęcie wegetacji wiosennej,
- wysokość roślin 10-15 cm,
- faza zielonego zwartego paka.

Do każdego oprysku wskazane jest dodanie do cieczy opryskowej 5 % siedmiowodnego siarczanu magnezowego.

Siew

W prawidłowej technologii produkcji rzepaku stawiane są przed materiałem siewnym coraz większe wymagania. Kwalifikowane nasiona w stopniu nie niższym niż pierwszy odsiew wysokiej jakości to jeden z najważniejszych i najtańszych środków produkcji współdecydujących o plonie i jego jakości.

Optymalny termin siewu w naszym rejonie przypada w okresie między 10 a 15 sierpnia. Do siewu należy używać tylko kwalifikowanych nasion. Ilość wysiewu wynosi 4-6 kg na głębokość 2 cm w rozstawie rzędów 18-25 cm. Ilość wysiewu należy zwiększyć o około 20 %, gdy siewy są opóźnione, na słabszych glebach i po gorszych przedplonach.

Nasiona użyte do siewu muszą być konieczne zaprawione, które chroni przed szkodnikami (chowacz galasówek, pchełki) np. zaprawy np. Oftanol T 50 DS oraz chorobami (zgorzel

siewek) np. Zaprawa Funaben T, Zaprawa Oxafun T 75 DS.

Ochrona i pielęgnacja plantacji

Wczesną wiosną konieczne jest dokonanie przeglądu pola i określenie stanu przetrzymywania roślin. Gdy na 1 m² jest powyżej 50 roślin zdrowych rozmieszczonych równomiernie wówczas stan przetrzymywania rzepaku ocenia się jako dobry. Plantację, na której stwierdza się 40 roślin/m², jak również 25-35 roślin/m² można pozostawić. Natomiast plantacja kwalifikuje się do zaozowania, gdy na 1 m² pozostało na wiosnę mniej niż 20 zdrowych roślin.

Zwalczanie chwastów, szkodników i chorób należy przeprowadzić zgodnie z zaleceniami Instytutu Ochrony Roślin.

Chwasty są głównym czynnikiem obniżającym plon utrudniającym zbiór i dosuszanie nasion.

Przykłady stosowania herbicydów zwalczających chwasty dwuliścienne

- przed siewem : Treflan 240 EC 3,5-4 l/ha; Devrinol 450 SC+ Treflan 240 EC (2+ 3-4 l/ha),
 - po siewie : Lasso 480 EC (5 l/ha), Alanex 480 EC- 5 l/ha,
 - jesienią w fazie 2-4 liści: Butisan 400 SC (3-3,5 l/ha);
 - jesienią w fazie 4-6 liści: Cresopur 225 SL+ Lontrel 300 SL (2+ 0,3-0,4 l/ha);
- wiosną:

- ruszenie wegetacji: Cresopur 225 SL+ Lontrel 300 SL (2+ 0,3-0,4 l/ha), Kerb 50 WP+ Lontrel 300 SL (1-1,5 kg/ha + (0,3-0,4 l/h)

Chwasty jednoliścienne:

- jesienią w fazie od 2 liści rzepaku lub wiosną po ruszeniu wegetacji nie później niż dom początku fazy strzelenia rzepaku w pędy, np. preparaty:

Agil 100 EC (0,5-0,8 l/ha), Perenal 104 EC (1-1,5 l/ha), Targa Super 5 EC (1-1,5 l/ha).

Szkodnikiem najwcześniej pojawiającym się wiosną na rzepaku jest chowacz brukwiacek. Bardzo duże szkody na plantacjach wyrządza ⇒

również słodyszek rzepakowy.

Innymi ważnymi szkodnikami rzepaku są; chowacz czterozębny, chowacz galasówek, chowacz podobnik, pryszczarek kapustnik i mszyca kapuściana. Słodyszek rzepakowy największe szkody powoduje podczas wczesnego nalotu i żerowania, gdy paki tworzą zwarty kwiatostan. Zwalczając słodyszek chroni się również rośliny przed chowaczem czterozębnym. W okresie kwitnienia roślin może być konieczne zwalczanie chowacza podobnika i pryszczarka kapustnika. Szkodniki te zwalczą się w okresie od przekwitania pierwszych kwiatów do pełnego rozwoju łuszczyń. Pod koniec kwitnienia roślin oraz w okresie tworzenia łuszczyń może występować mszyca kapuściana i gnata rzepakowice.

Do najważniejszych chorób porażających rzepak należą: czerń krzyżowych, sucha zgnilizna kapustnych oraz szara pleśń, których zwalczanie jest szczególnie ważne w warunkach utrzymującej się wilgotnej pogody. Celowe jest także łączenie agrochemikaliów, gdyż często terminy zwalczania niektórych agrofagów i dolistnego dokarmiania są zbieżne.

Zbiór

Zbiór dokonuje się najczęściej jednofazowo za pomocą kombajnu w fazie pełnej dojrzałości nasion. Przy tym sposobie zbioru nasiona są na ogół wilgotne i wymagają dosuszenia.

W przypadku nierównomiernego dojrzewania rzepaku można stosować desykację preparatami Basta 200 SL w dawce 2,5 l /ha w okresie, gdy w części wierzchołkowej łuszczyń są zielone, a w dolnej części zmieniają barwę z jasnozielonej do słomkowej lub Reglone 200 SL w dawce 2-3 l/ha i Reglone Turbo 200 SC w dawce 1,5-2 l/ha w fazie, gdy 70 % łuszczyń nabiera barwy żółtawej, a nasiona są brązowe. Chcąc zapobiec pękaniu łuszczyń plantację można opryskać preparatem Spodnam

Kazimiera Kuresza

Nawożenie wapnem i magnezem

Obecnie, w Polsce, 28% gleb użytkowanych rolniczo wykazuje odczyn bardzo kwaśny /poniżej 4,5 pH/. Gleby kwaśne i bardzo kwaśne stanowią łącznie 59 % użytków rolnych i dlatego w pierwszej kolejności wymagają wapnowania.

ciężkich, pogarsza się ich struktura i powstają niekorzystne dla roślin stosunki wodno - powietrzne.

Część roślin przystosowanych do uprawy na glebach lekkich są mniej wrażliwe na odczyn gleby np. łubin, seradela, len, do bardzo wrażliwych natomiast należą kukurydza, lucerna, rzepak, bobik.

Tabela 1 Wrażliwość roślin na zakwaszenie i optymalne pH

Stopień wrażliwości	Gatunek rośliny	Optymalny zakres pH
M mało wrażliwe	łubin żółty, seradela, len, żyto, trawy	5,1 - 5,5
Średnio wrażliwe	owies, ziemniaki, mieszanki zbożowe, mieszanki paszowe	5,6 - 6,0
Wrażliwe	pszenice, rzepak, bobik, łubin biały łubin wąskolistny, pszenżyto	6,1 - 6,5
Bardzo wrażliwe	burak cukrowy, i pastewny, kukurydza, lucerna, koniczyzna, jęczmień	6,6 - 7,0

Wapnowanie poza regulacją odczynu, poprawia również fizyczne właściwości gleby i sprzyja rozwojowi mikroorganizmów. Optymalne pH gleby umożliwia prawidłowy wzrost i funkcjonowanie systemu korzeniowego umożliwiając optymalne zaopatrzenie w wodę i składniki pokarmowe, będące warunkiem uzyskania wysokich plonów o dobrej jakości przy efektywnym wykorzystaniu nawozów. Przyczyną utrzymywania się silnego zakwaszenia na dużej powierzchni w Polsce jest wymywanie wapnia /około 140 kg CaO/ha w skali roku/ przez opady atmosferyczne. Szczególnie podatne na wymywanie wapnia oraz magnezu są gleby bardzo lekkie i lekkie. Utrzymywanie gleb w stanie niskiego pH /bardzo kwaśnych/, prowadzi do ich chemicznej degradacji polegającej na wzroście stężenia toksycznego dla roślin glinu i manganu oraz uwalnianiu się metali ciężkich głównie kadmu, cynku, ołowiu i niklu przy jednoczesnym zubożeniu gleby w magnez dostępny dla roślin. Na bardzo kwaśnych glebach

Uprawa na glebach znacznie odbiegających odczynem pH w stosunku do potrzeb uprawianych roślin ma niekorzystny wpływ na ich tempo wzrostu i rozwój. Szczególnie niekorzystne jest pojawienie się w glebie toksycznego dla roślin ruchomego glinu. Najbardziej wpływ glinu uwalniania się przy spadku pH poniżej 4,0. Rośliny uprawiane na takich glebach wykazują objawy typowe dla niedoboru fosforu, magnezu, wapnia i potasu. System korzeniowy ulega silnej redukcji i stopniowo zamiera. Dobre zaopatrzenie roślin na bardzo kwaśnych glebach w podstawowe składniki pokarmowe, łagodzi nieco działanie glinu, ale tylko wapnowanie usuwa jego toksyczne oddziaływanie na system korzeniowy.

Osiągnięcie optymalnego odczynu gleb dla uprawianych roślin jest możliwe tylko poprzez zastosowanie odpowiednio dobranych dawek wapna w zależności od kategorii agronomicznej gleby.

ciąg dalszy na s. 6 ➡

Tabela 2 Optymalne dawki wapna w t/CaO/ha

Kategoria agronomiczna gleby	Przedział potrzeb wapnowania			
	konieczne	potrzebne	wskazane	ograniczone
Bardzo lekkie	3,0	2,0	1,0	-
Lekkie	3,5	2,5	1,5	-
Średnie	4,5	3,0	1,7	1,0
Ciężkie	6,0	3,5	2,0	1,0

Tabela 3

Optymalne dawki nawozów wapniowo-magnezowych w t CaO+MgO/ha

Kategoria agronomiczna gleb	Zawartość magnezu w glebie			
	Bardzo niska		niska	
	Przedział potrzeb wapnowania			
	konieczne	potrzebne	konieczne	potrzebne
Bardzo lekkie	1,5	1,0	1,0	0,7
Lekkie	1,7	1,2	1,2	0,8
Średnie	2,2	1,5	1,5	1,0
Cieężkie	3,0	1,5	2,0	1,0

Zalecane na gleby średnie i ciężkie dawki 1,0 t CaO/ ha przy ograniczonych potrzebach wapnowania mają bardziej umożliwiać utrzymywanie dobrej struktury niż zmieniać pH. Im cięższa gleba, tym większe dawki wapna, przy tych samych potrzebach wapnowania muszą być zastosowane w celu zmiany odczynu na optymalny dla uprawianych roślin.

Gleby silnie zakwaszone są najczęściej ubogie w magnez. Dlatego wskazane jest równoległe uzupełnianie magnezu stosując wapna magnezowe. W pierwszej kolejności należy zastosować wapno magnezowe na bardzo kwaśnych i bardzo lekkich glebach, na których stwierdza się również bardzo niską zawartość przyswajalnego magnezu. Jeżeli na glebach przy lekko kwaśnym lub obojętnym odczynie stwierdza się bardzo niską i niską zawartość magnezu, to nawet przy braku objawów niedoboru tego składnika na roślinach wskazane jest zastosowanie nawozu magnezowego. W takich przypadkach magnez może być również wprowadzony do gleby w formie nawozów wieloskładnikowych bezwapniowych. Dawki magnezu w nawozach bezwapniowych powinny wynosić 30-40 kg CaO/ha pod uprawianą roślinę lub 80-100 kg MgO/ha

dla zabezpieczenia zasobności gleby w magnez na okres 2-4 lat.

Na glebach bardzo kwaśnych i o bardzo niskiej zawartości przyswajalnego magnezu połowę dawki naliczonej według potrzeb wapnowania, stosujemy w postaci wapna zwykłego, drugą natomiast połowę w postaci wapna magnezowego. Można również całą zalecaną dawkę zastosować w formie wapna magnezowego, wtedy kolejne wapnowania przeprowadzamy wapnem zwykłym.

Optymalnym terminem stosowania wapna jest okres późniejszy na podorywki po sprzęcie zbóż, ponieważ gwarantuje dobre wymieszanie wapna z glebą i skuteczne odkwaszanie całej warstwy ornej gleby. W pierwszym roku po zastosowaniu wapna nie powinno uprawiać się ziemniaków lnu i łubinu żółtego. W zmianowni gdzie występują gatunki roślin o różnej wrażliwości na zakwaszenie gleby, w pierwszym i czwartym roku po zwapnowaniu uprawiamy rośliny mało wrażliwe na zakwaszenie, gdyż w tych okresach wpływ tego zabiegu jest najślabszy, a największa efektywność tego zabiegu ujawnia się w drugim i trzecim roku. Dopuszcza się również wapnowanie w okresie przedświeżym jesiennym i przedzimowym pod orkę oraz w okresie zimy, na glebę zamrożoną przy minimalnej pokrywie śniegowej gdy pola są wyrównane i bez spadków. Nie jest zaleca się wapnowania przedświeżego wiosennego.

Na podstawie „Upowszechnienie zasad dobrej praktyki rolniczej – część 1, IUNG Puławy- 2003
Opracował: Benedykt Lipiński

Centrala Nasienna w Parczewie ul. Szkolna 32 tel. (083) 354 13 28.

Oferuje do sprzedaży:

- Pasze, koncentraty i premiksy firm: Koudijs, Sano, Josera, LNB, EuRoPol, Ekoplón, Polfarm, Polfos, Polsanders, Bacutil, Unipasz, Mikita.
- Śrutę sojową i rzepakową.
- Sprzęt i maszyny rolnicze.
- Nawozy płynne i krystaliczne INTERMAG
- Środki ochrony roślin
- Artykuły metalowe

Wytyczne Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa

W związku z rozpoczętym nowym sezonem produkcji Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Lublinie przypomina o obowiązkach wynikających z art. 14, ust. 1, ustawy z 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin:

- prowadzenie obserwacji występowania organizmów szkodliwych – zgodnie z terminami dla upraw przekazywanymi przez jednostki terenowe wojewódzkiego inspektoratu,
- prowadzenie ewidencji w zakresie rodzaju i wielkości produkcji, pochodzenia materiału wyjściowego do produkcji; ilości i pochodzenia materiału wprowadzonego do obrotu zgodnie z ustaleniami,
- przechowywanie przez okres co najmniej roku dokumentów związanych z prowadzoną działalnością w szczególności dotyczących zakupu i sprzedaży materiału roślinnego

oraz paszportów roślin,

- posiadanie aktualnego planu gospodarstwa, pól (z numerami geodezyjnymi działek) lub innych obiektów, w których prowadzona jest działalność (np.: uprawa, przechowywanie, przygotowanie materiału do sprzedaży itp.),
- współpraca z wojewódzkim inspektoratem Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, osobista lub poprzez wyznaczoną osobę, w zakresie prowadzonej działalności i ochrony roślin (np.: informowanie o zmianach danych podlegających wpisowi lub zmianach zakresu produkcji),
- coroczne przedkładanie planu produkcji na dany rok. Wraz z aktualizacją produkcji należy podać Numer Identyfikacyjny Podatkowej (NIP) nadany przez Urząd Skarbowy oraz ewidencję przychodu/rozchodu za 2005 r.

Umożliwi to służbie sprawującej nadzór fitosanitarny, przygotowanie planu kontroli zgodnie ze standardami unijnymi,

- umożliwienie inspektorom ochrony roślin i nasiennictwa sprawowanie czynności kontrolnych, w tym pobieranie prób do badań, oraz udostępnianie danych i dokumentów związanych z prowadzoną działalnością.
- W związku z powyższym proszę o kontakt z jednostkami terenowymi WIORiN w celu zaktualizowania produkcji w oznaczonym terminie.
- Nie wywiązywanie się z powyższych obowiązków, będzie stanowiło podstawę do rozpoczęcia procedury wyrejestrowania podmiotu – skreślenia z rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Wojewódzkiego Inspektora.

„Podlaski Przełom Bugu” – cudze chwalimy swego nie znamy.....

Park krajobrazowy jest to obszar objęty ochroną w celu zachowania walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych przy zachowaniu działalności gospodarczej człowieka w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Park krajobrazowy „Podlaski Przełom Bugu” powołany został rozporządzeniem wojewody Białoskopodlaskiego z dnia 25.08.1994 roku. Położony on jest w lewobrzeżnej części doliny środkowego Bugu na obszarze od ujścia Krzny w miejscowości Neple gm. Terespol do ujścia Tucznej w gminie Platerów. Liczący około 65 km długości park położony jest na terenie następujących gmin: Terespol, Zalesie, Rokitno, Janów Podlaski, Konstantynów, Sarnaki,

Platerów, Łosice. Jego powierzchnia wraz z otuliną wynosi 48 035 ha. Otulina jest to strefa ochronna, która izoluje teren parku od wpływu czynników zewnętrznych. Lasy zajmują 33,4% powierzchni parku, łąki i pastwiska 21,6%, a wody powierzchniowe 2,6%. Przewodnim motywem przyrodniczym i krajobrazowym tego terenu jest płynący swym odwiecznym, naturalnym korytem Bug – największa z rzek Polski, która zachowała się w tak naturalnym stanie. Podstawą objęcia ochroną w formie parku krajobrazowego tego fragmentu doliny Bugu były wyniki szczegółowych badań przeprowadzonych przez grono specjalistów na początku lat 80. Dokonana wówczas szczegółowa inwentaryzacja przyrodnicza wykazała wielkie bogactwo świata roślin i

zwierząt na tym terenie.

Wydużony, wygięty półkoliście kształt parku wyznacza dolina rzeki Bug. Każdego przybywającego na teren parku urzeka jego niezwykła, niezmacona współczesnością malowniczość. Płynący wartkim nurtem Bug kreśli liczne zakola wśród urwistych skarp, miejscami w majestatycznej oprawie lasu. W korycie rzeki przebiegają gdzieś niedziedzie niewielkie wysepki, niektóre pokryte zaroślami wierzbowymi. Obszar parku odznacza się bogatą różnorodnością siedlisk. Występują tu nadrzeczne łąki i łozowiska, wilgotne łąki, piaszczyste wydmy, suche pastwiska kserotermiczne z ciepłolubną roślinnością o charakterze stepowym. Krajobraz parku urozmaicają

ciąg dalszy na s. 8 ➞

Ekologia i środowisko

⇒ niewysokie, łagodnie zarysowane wzgórza, będące pozostałością po ostatnim zlodowaceniu. Zasobna gatunkowo, mało przekształcona szata roślinna obfituje w gatunki chronione i rzadkie (wyróżniono tu 54 zespoły roślinne). W Lasach Parczewskich występuje m.in. lilia złotogłów, widłak jałowcowaty, konwalia majowa. W rezerwacie „Dobryń” w gminie Zalesie chroni się listerę jajowatą, wawrzynka wilczelyko, orlika pospolitego, turzycę. W rezerwacie „Stary Las” w gminie Konstantynów rosną takie rzadkie i chronione rośliny jak: parzydło leśne, naparstnica zwyczajna, orlika pospolita. Do szczególnie cennych należy zaliczyć również stanowisko zimoziola północnego z okolic Werchlisia. Niezwykle malowniczym akcentem nadbużańskich terenów są storczyki rosnące w stanie naturalnym na podmokłych łąkach (krwisty, szerokolistny, plamisty). Do tej florystycznej arystokracji należy również mczyk dachówkowaty, kosaciec syberyjski.

Na terenie Parku położonych jest sześć rezerwatów przyrody, których zadaniem jest ochrona szczególnie wartościowych biocenoz. Rezerwaty: „Stary Las”, „Łęg Dębowy” i „Zabuże” mają za zadanie zachowanie i ochronę wiekowych drzewostanów o wysokim stopniu naturalności. „Czapli Stóg” i „Kózki” to rezerwaty ornitologiczne, stanowiące

naturalną ostoję rzadkich gatunków ptaków. Rezerwat „Szwajcaria Podlaska” jest miejscem szczególnym, gdzie natura na niewielkim obszarze, bo liczącym około 22 ha, zgromadziła wielkie bogactwo form i zjawisk typowych dla doliny Bugu.

Do najciekawszych pomników przyrody, znajdujących się na terenie parku należą 4 okazałe, ok. 300 letnie dęby szypułkowane, rosnące wokół klasztoru w Leśnej Podlaskiej, sędziwy 350 letni „Dąb Miłości” w Leśnictwie Leśna. Interesującym okazem jest potężny dąb szypułkowany o obwodzie 480cm, znajdujący się przy plebanii w Międzyrzeczu Podlaskim. Dobrze zachowane aleje lipowe, będące jednocześnie pomnikami przyrody, podziwiać można w Milanowie i Roskoszy. Częstym motywem towarzyszącym parkom i ogrodom, są stawy jak np. w Cieleśnicy, Żeliznie, Hruszniewie, Huszlewie czy Czemiernikach, gdzie związane są z zespołem obronnym.

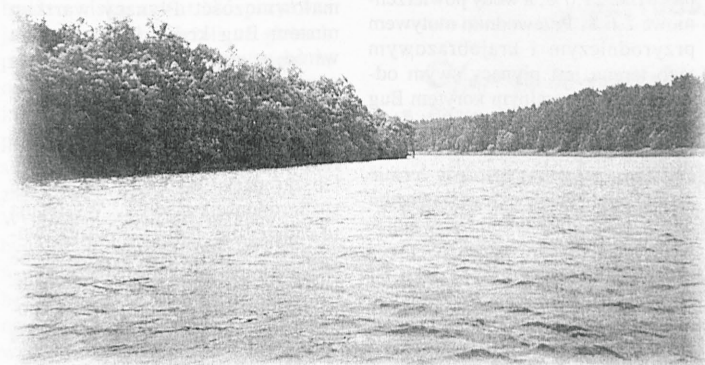
W lasach parku żyją sarny, jelenie, łosie, lisy, zające, dziki, daniiele, kuny. Spośród ssaków zamieszkujących te tereny wymienić należy także nornice, wydry, gronostaje, borsuki. Na terenach nadbużańskich można spotkać również żółwia błotnego, wydrę europejską i bobra europejskiego.

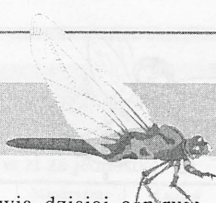
Na terenie Parku Krajobrazowego „Podlaski Przełom Bugu”

w starorzeczach, przybrzeżnych zarosłach wierzbowych i topolowych, na mokradłach i wyspach budują gniazda i wychowują młode m.in. bąk, bączek, perkoz rdzawoszyi, łąbiedź niemy, rycyk, rybitwa czarna, zimorodek, kraska białoczelna, siweczka obroźna i rzeczna oraz krwawodziób. Ponadto gniazdują tu bociany czarne, żurawie oraz czaple siwe.

Specyfiką Parku, z uwagi na wartości kulturowe, są ślady pozostawione przez ludność zamieszkującą te tereny na przestrzeni wieków. Szczególnie zaznaczyły się wpływy prawosławia, które współistniało z religią katolicką. Obok tych dwóch wyznań mieszkali tu wyznawcy islamu i ewangelicy. Dużą grupę stanowili unici, którzy za swoją przynależność do tego wyznania byli prześladowani przez władze carskie. W Polsce najbardziej znanym jest fakt męczeńskiej śmierci unitów w Pratulinie. Pięknie wpisane są w krajobraz wsi podlaskiej drewniane, pounickie cerkwie w Krzyczewie i Bubl Starym. Warta jest również odwiedzenia malowniczo położona osada Janów Podlaski z ruinami zamku biskupów łuckich i Stadniną Koni Arabskich. Przez Park biegnie Nadbużański Szlak Pieszy oznaczony kolorem czerwonym rozpoczynający się w Hrubieszowie, a kończący w Kózkach przy trasie Lublin-Białystok. Najbardziej znane miejscowości wypoczynkowe to: Serpelice, Mierzwiце, Kózki i Neple.

O wyjątkowej randze mezo-regionu świadczy również fakt włączenia znaczącej części Parku Krajobrazowego do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Na omawianym odcinku Bugu wyznaczono Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków o nazwie „Dolina Dolnego Bugu” (PLB140002), wyznaczony dla ochrony ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk o nazwie „Ostoja Nadbużańska” (PLH140005). Jako Europejski Korytarz Ekologiczny dolina Bugu została zaliczona do ostoi o znaczeniu międzynarodowym ⇒

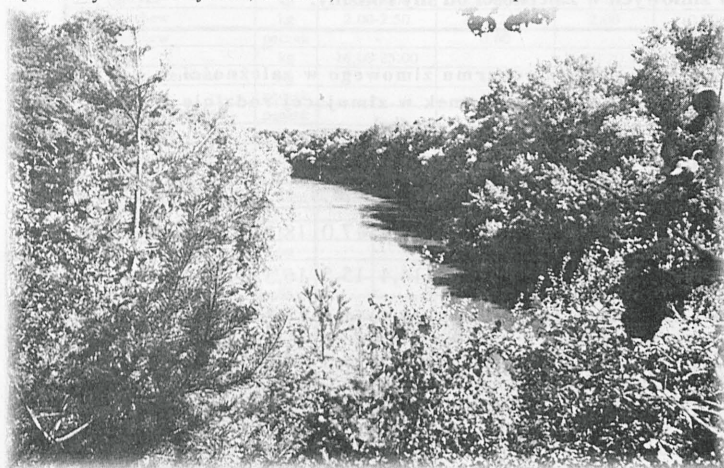
⇒ w projekcie sieci obszarów ECONET Polska. W dolinie Bugu wyznaczono również strefy priorytetowe, w granicach których są wdrażane programy rolnośrodowiskowe.

Teren Parku, ze względu na swą naturalność, piękny, zróżnicowany, a zarazem spokojny krajobraz oraz czyste wody i zdrowe powietrze, jest idealnym miejscem rekreacji i wypoczynku dla osób pragnących bliskiego kontaktu z przyrodą. Gospodarstwa agroturystyczne zapraszają do pobytu w swojskiej atmosferze wsi podlaskiej. Na tych, którzy wolą tradycyjne formy wypoczynku, czekają liczne ośrodki zlokalizowane nad samym Bugiem od Serpelic po Kózki. Można by powiedzieć Bug - „dzika”, nieujarzmiona, zarazem niebezpieczna rzeka, zaliczana jest jednak do najpiękniejszych nizinnych rzek w Polsce, poprzez zachowanie swojego naturalnego, pierwotnego charakteru „dała nam” wyjątkowe, niezmaczone niszczącą działalnością tereny nadbużańskie, które wprost urzekają swą malowniczością i naturalnością. Poza tym podlaskie pejzaże to także ukryte w zieleni parków dwory i pałace. Ich niezaprzeczalny urok tkwi w harmonijnym wpisanu się w otaczający krajobraz, w doskonałym zespoleńiu z przyrodą. Dwory w Klimczycach, Zabuzu,

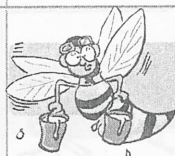
Mężeninie usytuowane zostały w pobliżu Bugu, gdzie rzeka właśnie stanowi ich tło i naturalną oprawę. Piękno Podlasia i pogodę ducha jego mieszkańców opisują drewniane kościoły, cerkwie, dwory, wiejskie chałupy, przydrożne kapliczki urokliwie położone wśród pól i lasów, tonące w soczystej wiosennej i letniej zieleni, wzbogacone paletą jesiennych kolorów czy otulone niczym nie zmaczoną bielą śniegu.

A może krótka wędrowka tylko na papierze pradoliną rzeki Bug? Proponuję rozpocząć od chwili refleksji i zadumy w pięknym parku przy dworze szlacheckim w Romanowie, w którym mieści się obecnie muzeum J.I. Kraszewskiego, a zakończyć w Drohiczynie, pierwszej stolicy Podlasia. Udając się z Romanowa w dalszą drogę nie można pominąć drewnianego kościoła (dawniej cerkwi z 1742 r.) w Hannie czy sąsiadujących przez drogę kościoła katolickiego i cerkwi w Sławatyczach. Wędrując z prądem rzeki szerokimi nadbużańskimi łakami trafiamy do klasztoru prawosławnego w Jabłecznej. Kilka kilometrów dalej, w dawnym mieście Sapiechów znajduje się Kodeńskie Sanktuarium Maryjne. Późnorenansowa kolegiata z 1629 r. ze słynnym obrazem madonny z kaplicy papieskiej, wraz z kościołem p.w. Św. Ducha

(1540) stanowią dzisiaj centrum pielgrzymek wyznawców kościoła rzymsko-katolickiego. Płynąc dalej rzeką, jak w „wehikule czasu”, zgodnie z chronologią chrystianizacji tych ziem dojdziemy do nadbużańskiej wsi Kostomłoty. Tutaj zachowała się jedyna w Polsce cerkiew neounicka (katolicka obrządku bizantyjsko-słowiańskiego z 1631 roku). W miejscu ujścia rzeki Krzny do Bugu leży wieś Neple (dawną własność Niemcewiczów, Orzeszków, Mierzejewskich). Zbliżając się do Janowa Podlaskiego na łakach nadbużańskich znajdujemy słynną z hodowli koni arabskich stadninę na „Wygodzie” założoną w 1817 roku przez cara Aleksandra I. Podróżując na zachód, kilka kilometrów od Janowa, proponujemy choć na chwilę zatrzymać się w Konstantynowie aby nacieszyć oczy widokiem klasycznego pałacu w otoczeniu starych drzew miejscowego parku. Znajdziemy tu także uroczysko wiojskie i osady zarówno na prawym brzegu rzeki (Wąjków, Mielnik) - jak i lewym zwłaszcza Serpelic, Mierzvice, Mężenin. We wsi Gnojno zachowały się chaty drewniane z przełomu XIX i XXw., kościół parafialny p.w. Św. Antoniego Padewskiego, dawna cerkiew prawosławna z 1875 r. w stylu bizantyjskim zamieniona na kościół katolicki po I wojnie światowej. W tych malowniczych okolicach kręcono plenery filmu „Nad Niemnem”. W Krzyczewie znajduje się tajemniczy kamień zwany „kamienną babą”, a tuż obok przepiękna „Szwajcaria Podlaska” z bogactwem unikatowej roślinności. Na trasie zwiedzimy Pratulin, w którym męczeńską śmiercią zginęli Podlascy Unicy. I pisało by się dalej i więcej, ale proponuję wziąć mapę, wyznaczyć sobie szlak i ruszać, może nie zdajemy sobie z tego sprawy, że takie piękno jest tuż tuż, tak niedaleko....

Opracowała Joanna Chomicz
PZDR Biała Podlaska

Przygotowanie rodzin do zimowli

W naszych warunkach klimatycznych pożytek towarowy kończy się wraz z przekwitnięciem lip (połowa lipca). Po pożytku, a niekiedy nawet jeszcze podczas jego trwania (np. na grykach) w każdej pasiece występują rabunki. Pszczoły próbują dostać się do obcych uli w poszukiwaniu miodu.

W skrajnych przypadkach pszczoły rabujące mogą zniszczyć słabsze rodziny. Pszczelarz powinien więc tak prowadzić prace w pasiece, aby do rabunku nie dopuścić. Czynniki sprzyjającymi rabunkom są: nieszczelność uli, nieumiejętne (długotrwałe) prowadzenie przeglądów, pozostawianie na pasieczysku plastrów, nieszczelna pracownia, a także utrzymywanie w pasiece słabych rodzin i pozostawienie im zbyt dużych wylotów. Jeśli stwierdzi się już w pasiece rabunek, tj. zauważy się zwiększoną liczbę pszczół walczących na wylotku (charakterystyczne skupienia pszczół, które czasem spadają z ula na ziemię), powinno się przerwać prace w pasiece. Jeżeli

nadal pszczoły walczą na wylotku i przed ulem, dobrze jest silnie skropić je wodą, a rodzinie rabowanej zmniejszyć wylot tak, aby mieściła się w nim tylko jedna pszczoła.

W końcu lipca, jeśli nie ma już pożytku, powinno się rozpocząć zwalczanie warrozy w rodzinach. Jest to z punktu widzenia gospodarki pasiecznej niezmiernie ważny zabieg. Opóźnianie go powoduje bardzo duże osłabienie siły rodzin przed zimą, gdyż warroza niszczy znaczną część pszczół zimowych. Rozwijają się one, bowiem w sierpniu, kiedy kończy się wychowywanie trutni, i praktycznie wszystkie samice *Varroa destructor* rozwijają się na czerwiu pszczelim. W celu zwiększenia skuteczności zwalczania pasożyta można w pierwszej połowie lipca ograniczyć czerwienie matek. Służy temu

na przykład umieszczenie matki w izolatorze na jednej ramce. W końcu lipca należy zrobić przegląd gniazd pod kątem przygotowania rodzin do intensywnego wychowywania czerwiu na początku sierpnia. Przede wszystkim należy usunąć te plasty, które nie nadają się do zaczerwienia, a więc głównie ciemne, uszkodzone, z dużą liczbą komórek trutowych. Pozostawiamy przede wszystkim plasty jasnobrązowe, najlepiej takie, na których jest pewna liczba komórek z pierzgą. Na pierzgę należy zwracać szczególną uwagę, gdyż zarówno jej obecność jak i też umiejscowienie blisko centrum gniazda decyduje o ilości wychowywanego czerwiu. Pozostawienie w tym czasie w gnieździe ciemnych plastrów powoduje, że wygryzające się pszczoły są mniejsze. Ilość czerwiu wychowywanego przez

Norma wielkości zapasów zimowych w zależności od siły rodziny.

Typ ula	Ilość pokarmu zimowego w zależności od liczby ramek w zimującej rodzinie (kg)										
	liczba ramek										
	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Dadanta	8,6	9,8	11,4	13,0	14,4	15,8	17,0	18,2	-	-	-
Wielkopolski /360x260/	8,6	9,0	10,5	11,9	13,2	14,4	15,5	16,5	17,5	18,5	-
Wielokorpusowy /435x230/	-	-	11,2	13,8	14,2	15,5	16,5	17,5	18,5	19,5	-
Wielokorpusowy /360x230/	-	-	9,0	10,5	11,5	12,5	13,5	14,0	15,0	16,0	17,0
Warszawski poszerzony	7,8	9,5	11,1	12,6	14,0	15,3	16,5	17,6	-	-	-
Warszawski zwykły	7,6	9,3	10,0	12,3	13,6	15,1	16,0	17,1	18,0	-	-

Informacje rynkowe

Notowania cen na targowiskach

sporządzone przez Oddział LODR w Grabanowie (ceny w zł za jednostkę)

Lp	Wyszczególnienie	J.M	Wisznice 24.07.2006 poniedziałek	Parczew 25.07.2006 wtorek	Piszczac 26.07.2006 środa	Radzyń Podlaski 26.07.2006 środa	Biała Podlaska 27.07.2006 czwartek	Międzyrzec Podlaski 27.07.2006 czwartek	Łuków 27.07.2006 czwartek
1.	Pszenica	dt	40	40-44	40-45	45	42-45	45-48	43-45
2.	Pszenzio	dt	30-32	36	30-35	35	35-38	38	40
3.	Owies	dt	28	-	25-30	35	30-32	-	40
4.	Owies bezuskowy	dt	-	-	-	-	40	-	-
5.	Jęczmień	dt	35-42	-	40-45	45	44-46	50	47-50
6.	Żyto	dt	-	-	30	30	-	-	35
7.	Mieszanka zbożowa	dt	30	35	35-36	32	35-38	-	40
8.	Ziemniaki	dt	-	-	-	-	50-100	-	-
9.	Cebula	dt	-	-	-	-	150-200	-	-
10.	Prosięta 10-15 kg	para	120-160	-	140-170	200-210	-	130-140	150-180
11.	Prosięta pow. 15kg	para	150-200	140-180	170-190	210-220	300	180	180-220
12.	Jaja	szt.	0.32-0.35	0.25-0.35	0.28-0.35	0.24-0.40	0.26-0.34	0.25-0.40	0.22-0.35
13.	Jabłka	kg	-	1.00-2.50	-	-	3.00-4.00	2.00-2.50	1.80-2.50
14.	Gruszki	kg	-	-	-	-	4.00-6.00	-	-
15.	Wiśnie	kg	2.00-2.50	-	2.50	-	2.00-3.00	2.80	-
16.	Czereśnie	kg	3.50-4.00	-	4.00-5.00	-	4.50-8.00	4.50	-
17.	Truskawki	kg	-	-	-	-	6.00	-	-
18.	Sliwka	kg	-	2.00-3.00	-	-	3.00-3.20	-	-
19.	Jagoda	słoik 0,9 l	-	8.00	-	-	8.00	-	-
20.	Malina	kg	6.50-7.00	7.00-8.00	8.00	-	6.00-7.00	8.00	-
21.	Agrest	kg	-	3.00	-	-	-	-	-
22.	Arbuz	kg	-	2.00	-	-	-	-	-
23.	Porzeczka kolorowa	kg	-	-	-	-	2.50-3.50	-	-
24.	Porzeczka czarna	kg	-	-	-	-	-	1.50-2.00	-
25.	Słonecznik	szt.	-	1.50	-	-	-	-	-
26.	Orzech laskowy	kg	-	-	-	-	15.00	-	-
27.	Orzechy włoskie	kg	-	-	6.00	-	8.00	-	-
28.	Morela	kg	-	2.00-2.50	-	-	2.50-3.00	-	-
29.	Cebula	kg	2.00	1.60-2.00	-	1.00	-	1.80-2.00	-
30.	Cebula młoda	kg	-	-	-	-	2.00-2.50	-	1.20-1.50
31.	Cebula obierana	kg	2.00-2.50	-	2.00-3.00	-	-	-	-
32.	Cebula cukrowa	kg	-	2.00-2.50	-	-	-	2.50	-
33.	Czosnek	szt.	0.80-1.00	0.60-0.80	0.50-0.70	-	1.00-1.20	-	0.80-1.20
34.	Pomidory	kg	2.00-2.50	1.00-3.50	1.50-2.00	1.50	1.80-5.00	2.00	2.00-2.80
35.	Ogórki	kg	2.00-2.50	1.00-2.50	1.00-2.00	2.00	0.60-2.50	2.00	1.50-2.50
36.	Szczypior	peczek	-	1.00	-	-	1.00	-	-
37.	Salata	szt.	-	-	-	-	1.50	-	-
38.	Rzodkiewka	peczek	-	-	-	-	1.50	-	-
39.	Kapusta młoda	szt.	1.00-1.50	1.00-1.50	1.00-1.50	1.20	0.80-2.00	1.60	1.00-2.00
40.	Kapusta pekińska	szt.	-	-	-	-	-	2.70	-
41.	Kapusta pekińska	kg	-	2.40	-	-	-	-	-
42.	Pieczarki	kg	3.00-5.00	-	-	4.00-5.00	2.50-4.00	4.50	2.50-4.00
43.	Papryka	kg	6.00-8.00	6.00-8.00	-	-	5.00-7.00	7.00	-
44.	Marchew	kg	2.00-2.50	2.00-2.40	2.00	0.90	2.00-2.50	2.00	1.50-2.00
45.	Marchew	peczek	-	0.60	-	-	-	-	-
46.	Miód	kg	16.00-25.00	-	16.00-20.00	-	16.00	13.00	20.00
47.	Buraki czerwone	kg	-	1.60	1.00-1.50	0.80	2.00	1.50-2.00	1.00-1.50
48.	Chrzan	peczek	-	1.50	-	-	-	-	-
49.	Pietruszka młoda	peczek	-	1.50	-	-	2.00-2.50	2.00	-
50.	Pietruszka	kg	-	-	-	2.00-2.50	-	-	-
51.	Fasola szparagowa	kg	3.50	2.00-3.00	3.00	-	3.50-4.00	-	-
52.	Koper	peczek	-	-	-	-	2.50	-	-
53.	Kalafior	szt.	0.50-1.50	1.00-2.00	1.00-1.50	-	1.00-3.50	2.60	1.20-1.50
54.	Brokuly	szt.	-	1.50	-	-	2.00	-	-
55.	Ziemniaki młode	kg	1.00-1.40	1.00-1.20	1.00-1.20	1.00	0.60-1.40	1.20-1.50	0.80-1.20
56.	Seler	kg	-	-	-	2.00	7.00	-	2.00-3.50
57.	Por	szt.	-	-	-	-	1.40-2.00	1.00-1.50	-
58.	Bób	kg	-	-	-	-	4.00	-	-
59.	Włoszczyzna	peczek	-	-	-	-	2.00-2.50	-	-

Wisznice: prosięta

podaż średnia

popyt mały

Międzyrzec Podl.:

zboża

podaż mała

popyt mały

Piszczac:

zboża

podaż mała

popyt średni

Radzyń Podl.:

zboża

podaż mała

popyt średni

Łuków:

prosięta

podaż duża

popyt mały

Biała Podlaska:

zboża

podaż mała

popyt duży

prosięta

podaż średnia

popyt średni

prosięta

podaż mała

popyt mały

Ceny zbóż, żywca wieprzowego i wołowego

ZBOŻA

ceny w zł/ tona

Punkt skupu	Pszenica	Jęczmień	Żyto	Pszennyto	Owies	Kukurydza
Biała Podlaska ceny z dnia 24.07.2006r.						
Mieszalnia pasz „Wola Pasze” Biała Podlaska ul. Siderska, tel.(083)342-22-01, płatność powyżej 45 dni od sprzedaży	400 - cena netto	350 - cena netto	280 - cena netto	350 - cena netto	owies nagi 370 - cena netto owies zwykły 310 - cena netto	420 - cena netto
PZZ „MIŁOSZ” Kijowiec gm. Zalesie tel. (083)375 75 57	400-420 + VAT w zależności od jakości płatność do 14 dni					
„Podlaskie Gorzelnie” Gorzelnia Witulin ,21-542 Leśna Podlaska tel.(083) 345-18-21, płatność przelewem na konto bankowe termin 2 miesiące			320 - cena brutto	320- cena brutto		
Podlaskie Zakłady Spirytusowe „Alkwin” Sp.z o.o. Mędzyrzec Podlaski ul. Lubelska 65 tel. 083 371-50-82			300 - cena brutto płatność przelewem na konto bankowe, 286 - cena brutto płatność gotówką od ręki	300 - cena brutto płatność przelewem na konto bankowe, 286 - cena brutto płatność gotówką od ręki		
Wisznice ceny z dnia 27.07.2006r.						
AGRO- HANDEL Polubicze W II 61	350+ VAT	300 + VAT	280+ VAT	300 + VAT	260 + VAT	rzepak 960+VAT
KOJPASZ DUBICA	370 - cena brutto			320 + VAT		
Parczew ceny z dnia 24 - 27.07.2006r.						
Agro- Corn Rudno III 15 Przedstawiciel Naumiuk Piotr tel.0663302153	pszenica paszowa - 350 + VAT		260 +VAT	260 + VAT	260 +VAT	rzepak technologiczny -960 +VAT
„Agronom” Jasionka (083) 355 05 22	340 + VAT			320 +VAT		
Radzyń Podlaski ceny z dnia 31.07.2006 r.						
PPP BACUTIL Bedno	pszenica paszowa 390 + VAT			340 +VAT	240 +VAT	400 + VAT

ŻYWIEC WIEPRZOWY I WOŁOWY

ceny w zł/ kg

Powiat	Żywiec wieprzowy		Żywiec wołowy		
Punkt skupu	tuczniaki	maciory	buhaje	Jałówki	Krowy
Wisznice ceny z dnia 24.07. 2006r.					
ZM „FELIX” Rossosz	3.70 + VAT		5.00 -5.10 +VAT	4.00 - 4.10 + VAT	
Łuków ceny z dnia 27.07.2006r.					
ZM Łuków „LMeat” ul. Warszawska 85 termin płatności 14 dni	3.60 + VAT				
Parczew ceny z dnia 24 - 27.07.2006r.					
Parczew - ZM „LMEAT” Łuków	3.60 + VAT	2.40-2.70 + VAT	pow.600 kg 5.10+VAT	pow. 600 kg 4.10 + VAT	pow.700 kg 3.70 + VAT
Jabłoń GS dla odbiorcy VISMARA Sp.z o.o.	3.80 + VAT				
Agro-Corn Rudno III 15 Przedstawiciel Naumiuk Piotr tel.0663302153	3.80 +VAT				
Radzyń Podlaski ceny z dnia 24 -28.07.2006r.					
Masarnia „Zemat” Wołyń Trościańczyk tel. 353-01-92	3.80 + VAT				

ZAPATRZENIE

ROLNICTWA

KOJPASZ

sp.j.

POLECAMY

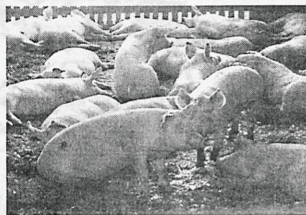
Z KOJPASZEM
zyski będą Wasze!

- ★ Pasze i koncentraty własnej produkcji
- ★ Śruty poekstrakcyjne, dodatki paszowe
- ★ Premiksy i koncentraty firm LNB, SANO, BLATTIN
- ★ Środki ochrony roślin
- ★ Nawozy

oraz:

- ★ Części do maszyn i ciągników
- ★ Części do kombajnu bizon
- ★ Akumulatory, ogumienie, oleje rozlewne
- ★ Części do urządzeń uprawowych
- ★ Art. zootechniczno-weterynaryjne
- ★ Wyposażenie pomieszczeń inwentarskich
- ★ Artykuły ogrodnicze
- ★ Nasiona, folie
- ★ Artykuły metalowe
- ★ Karma dla psów i kotów
- ★ Środki higieny doju

KOJPASZ

MOŻLIWOŚĆ ZAPŁATY W RATACH

Siedziba firmy: ul. Przemysłowa 13 ; WISZNICE

Dział sprzedaży pasz
(083) 378 22 52, 378 20 52

Części zamienne
(083) 378 24 84

Środki ochrony roślin, nawozy
(083) 378 15 23

Dział marketingu
(083) 378 25 19

PH „ARKADY”

Arkadiusz Miszczuk

Rusiły 49, 21-222 Podedwórze
tel. (083) 379-51-24, kom. 608 516 126

**Oferuje do sprzedaży produkty firmy
EKOPLON S.A.**

• **Koncentraty pełne - PROTAMIK**

• **Koncentraty 10%**

• **Mieszanki witaminowo- mineralne**

FARMER

EKOPOS

SORBIT

• **Prefiksy dla trzody chlewnej
przeżuwaczy i drobiu:**

DYNAMIX

EKOMIX

PREMIX 4%

• **Pasze pełnoporcjowe:**

PRESTARTER

STARTER

• **Nawozy dolistne rolnicze**

EKOLIST MAKRO

EKOLIST MONO

MIKROSOL

• **Nawozy ogrodnicze**

MULTIWIT- płynne doglebowe

**MULTIWIT granulowane
doglebowe**

W sprzedaży posiadamy wyposażenie chlewni i wentylację renomowanych firm

♦ ♦ OGŁOSZENIA ♦ ♦

Renty zakończone

**Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa**

wstrzymuje od 1 sierpnia 2006 r. przyjmowanie wniosków o przyznanie rent strukturalnych. Złożone dotychczas wnioski (pieniędzy starczy na ok. 52 tys. wniosków) wyczerpują przewidziany na ten cel limit w Planie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004-2006. Informacja o rozpoczęciu przyjmowania wniosków o przyznanie rent strukturalnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 zostanie przekazana po ostatecznym ustaleniu zasad oraz wysokości tego wsparcia.

Autoryzowany dealer firmy

Westfalia Landtechnik Polen Sp. z o.o.

P.P.H.U. „MLEKO-SYSTEM”

ul. Składnicowa 8

21-200 Parczew

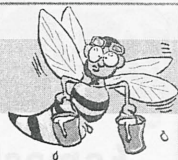
tel. (083) 355 13 09, fax. (083) 355 13 08

Oferuje

- **Wyposażenie budynków inwentarskich do hodowli bydła**
 - urządzenia udojowe i schładzające (nowe i używane) firmy Westfalia
 - kalenice dachowe oraz kurtyny firmy ARNTJEN
 - przegrody stanowiskowe do obór uwięziowych oraz wolnostanowiskowych
- **Wozy paszowe firmy TRIOLIET**
- **Środki higieny doju**
- **Części zamienne do wszystkich typów dojarek**
- **Fachowe doradztwo**
- **Artykuły zootechniczne**

WESTFALIA

**SPRZEDAŻ
RATALNA**

⇒ pszczoły w sierpniu decyduje o sile i jakości zimujących rodzin. Zimą przeżywa 90% pszczół wygryzionych na przełomie sierpnia i września, podczas gdy pszczoły wygryzające się na przełomie lipca i sierpnia przeżywają zimą w 82%, a na przełomie września i października – średnio w 70%.

Są to oczywiście wartości przybliżone, gdyż na to, jaki procent pszczół zdoła przetrwać zimą, wpływa jeszcze wiele innych czynników (np. prace przy karmieniu larw lub przerabianiu syropu). Z powyższych danych wynika jednak, że aby otrzymać możliwie dużą liczbę pszczół w wieku optymalnym do zimowania, należy dbać o czerwienie matek, zwłaszcza w drugiej połowie sierpnia, od złożenia jajeczka bowiem do wygryzienia się pszczoły upływa 21 dni. Zalecane w Polsce ilości pokarmu węglowodanowego na zimą zależą od typu ula i liczby plastrów obsiadanych przez pszczoły. Pozioma średnica zimującego kłębu rodziny pszczelej o wadze 3 kg wynosi około 25 cm zajmując 7 uliczek w 8 ramkowym gnieździe.

Norma opracowana w Oddziale Pszczelnictwa ISiK w Puławach

przewiduje 1,6 kg-2 kg zapasu na jeden plaster. Zapas ten obejmuje cukier dodany w syropie i miód, który w ulu pozostał. Jak przeprowadzić ocenę stanu nakarmienia rodzin? Są na to dwa sposoby. Pierwszy, to liczenie ilości dodanego pszczołom w syropie cukru do czasu otrzymania przez rodzinę zalecanej dawki. W 1 litrze syropu półgęstego (3:2) zawarte jest 0,77 kg cukru. Po uwzględnieniu zapasu miodu, który pozostał w ulu, można łatwo policzyć, ile litrów syropu trzeba jeszcze dodać. Drugi sposób, częściej używany, to ocena zapasu w trakcie karmienia, a konkretnie stwierdzenie wypełnienia prawie w całości skrajnego plastru. Metoda ta wydaje się prostsza, ale jest bardziej pracochłonna.

W ostatnich latach pojawiają się problemy z całkowitym dostosowaniem się do norm określających zapasy, gdyż długie i dość ciepłe jesienie prowokują matki do wydłużania okresu czerwienia, a co za tym idzie, do sporego uszczuplania zapasów zimowych znajdujących się w ulach. Można próbować temu zjawisku zapobiegać poprzez wcześniejsze dokarmianie zimowe (do końca sierpnia) i podawanie jednorazowo większych dawek syropu cukrowego.

Korzyści z wczesnego dokarmiania są niezaprzeczalne. Podawany syrop jest przetwarzany na zapas w wyniku odparowania z niego nadmiaru wody, a znajdująca się w syropie sacharoza jest rozkładana na glukozę i fruktozę. Obydwa te procesy chronią zgromadzony zapas przed fermentacją. Proces ten właściwie przebiega przy wysokiej temperaturze zewnętrznej. W tym czasie pszczoły szybko pobierają zwiększone dawki syropu.

Podanie zalecanej normy cukru do rodzin, nie jest równoznaczne z prawidłowym przygotowaniem rodzin pszczelich do zimowli. Trzeba bowiem jeszcze sprawdzić, co najmniej, dwukrotnie obecność czerwii w rodzinach. Jeżeli stwierdzimy czerw, na każdą ramkę trzeba dodać po litrze syropu. Można również przestawić skrajne poszyte plastry w środek gniazda, rozdzielając czerw.

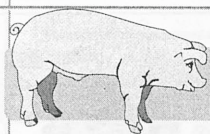
Należy o tym pamiętać gdyż długa zima, zwłaszcza ta ostatnia, uniemożliwia rozluźnienie kłębu zimującej rodziny co może zakończyć się jej osypaniem z głodu po dojściu do powałki pomimo iż po bokach pozostaną plastry z zapasami.

opracował: Marian Kałabun

Wpływ terminu i sposobu układania gniazd na zimę oraz terminu dokarmiania pszczół na zimowle i rezultaty w roku następnym

- w/g dr J. Marcinkowskiego

Dokarmianie	Powierzchnia czerwii z pomiaru wiosną, początek kwitnienia jabłoni		Zbiór miodu				Uwagi
			z pierwszego pożytku wiosennego		ogółem z sezonu		
	w dcm ²	w %	w kg	w %	w kg	w %	
do końca września	9,4	100	7,3	100	13,9	100	w całości silnie porażone nosemą
do 15 września	15,9	169	9,3	127	18,2	131	-

Łomaskie herefordy - jak to się zaczęło

Niedawno udało się nam odwiedzić gospodarstwo państwa Szatałowiczów położone we wsi Łomazy tj. około 20 km za Białą Podlaską. Początkowo zajmowało się ono produkcją owczarską, jednak po załamaniu się koniunktury na tym rynku w latach 90-tych gospodarze zmuszeni zostali do zmiany profilu produkcji. Zaczęli się więc zastanawiać co mogłoby odpowiadać ich potrzebom i możliwościom. Po wnikliwej analizie produkcyjnej gospodarstwa, doszli do wniosku, że ze względu na znaczącą powierzchnię użytków zielonych w jego strukturze idealnym rozwiązaniem była by hodowla bydła mięsnego.

Początki były trudne. Wszystko zaczęło się od zakupu 10 sztuk jałówek nie cielnich rasy hereford. Jest to bydło o czerwonym umaszczeniu ciała z białą głową, podbrzuszem i kicią ogona. Bydło tej rasy dobrze wykorzystuje pasze szczególnie w warunkach chowu ekstensywnego. Predysponuje to tę rasę do opasu opartego na paszach pochodzących z użytków zielonych nawet gorszej jakości. Ponadto matki wykazują się bardzo dużą opiekuńczością, mają łagodny temperament. Obserwujemy również małe straty cieląt podczas odchowu. Te cechy właśnie pomogły przy wyborze tej a nie innej rasy. Gospodarze nie poprzestali na zakupie

stadła podstawowego po roku czasu do stadła wprowadzony został buhaj. Podyktowane było to niską skutecznością inseminacji, stąd wymóg krycia naturalnego. Co dwa lata buhaj podlega wymianie ze względu na wchodzenie córek do rozrodu. Obecnie stadło podstawowe liczy 14 sztuk. Zwierzęta są utrzymywane w adaptowanej owczarni w systemie wolnostanowiskowym. Ponadto przez większość roku mają stały dostęp do pastwiska. Opasy utrzymuje się do wysokich mas ciała powyżej 600 kg po uzyskaniu takiej wagi są sprzedawane. Żywnienie polega na stosowaniu paszy objętościowej uzupełnianej śrutą zbożową. Śrutę zbożową stosuje się głównie dla opasów. Sezon wycieleń w tym gospodarstwie przypada na okres od końca marca do początku maja. Cielęta przebywają z matkami do końca okresu pastwiskowego. Przez cały ten czas korzystają z mleka matki bez ograniczeń. Następnie z końcem tego okresu są odsadzane. W tym czasie opasy utrzymywane są oddzielnie w kojach. Pełny cykl produkcyjny trwa przeciętnie 18 miesięcy.

Plany na przyszłość...

Docelowo planuje się zwiększenie produkcji od 20 do 25 sztuk. Ponadto gospodarze idąc z duchem czasu chcą dostosować swoje gospodarstwo do standardów Unii Europejskiej. Perspektywy długoterminowe... Gospodarze bez lęku patrzą w przyszłość według nich produkcja powinna być opłacalna i w miarę stabilna. Ponadto wstępne projekty prowadzone przez Komisję Europejską napawają ich optymizmem wiąże się to z możliwością dopłaty do hodowli krów mamek mięsnych.

Z naszej strony chcemy podziękować za ciekawą rozmowę i ciepłe przyjęcie.

Opracowała:
Iwona Petruczynek
Oddział Grabanów

Przedstawiamy laureata konkursu

Jak co roku na wiosnę Oddział Regionalny Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Rolniczego w Radzyniu Podlaskim przeprowadził eliminacje konkursu „Bezpieczne Gospodarstwo Rolne”. Współorganizatorami konkursu na szczeblu regionalnym i wojewódzkim w naszym regionie byli: Państwowa Inspekcja Pracy, Lubelska Izba Rolnicza, Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli. Powołane komisje na szczeblu regionalnym i wojewódzkim oceniły zgłoszone gospodarstwa biorąc pod uwagę m.in.:

- ład i porządek w obrębie podwórza, zabudowań,
- stan budynków inwentarskich i gospodarczych, w tym: stan schodów i używanych drabin oraz instalacji i urządzeń elektrycznych, wyposażenie maszyn i urządzeń używanych w gospodarstwie w osłony ruchomych części, podpory i inne zabezpieczenia,
- stan techniczny pilarek tarczowych i łańcuchowych,
- warunki obsługi i bytowania zwierząt gospodarskich, stosowanie, stan i jakość ochrony osobistej.

Miło jest nam poinformować Państwa, że nasz uczestnik Pan Mariusz Jeżewski z Witoldowa gmina Konstantynów powiat bialski zajął I miejsce zarówno na szczeblu regionalnym jak i wojewódzkim. Gospodarstwo specjalizuje się w chowie trzody chlewnej. Utrzymuje 40 loch rasy PIC i odchowuje cały przychówek z nich. Zwierzęta są utrzymywane w chlewni postawionej w 1979 roku i gruntownie zmodernizowanej w 2005 roku z wykorzystaniem dofinansowania unijnego. Hodowca odstawia tuczniki do ubojni Pluty w powiecie siedleckim. Mięśność ➡

oscyluje w granicach klasy E i U. Produkcja prowadzona jest w cyklu zamkniętym. Odsadzanie prosiat następuje po 4 tygodniach. Żywnienie oparte jest o zboża i dodatki paszowe firmy LNB. Rolnik posiada własną mieszalnię pasz. Ważnym elementem wyposażenia chlewni jest sprawnie działająca wentylacja. Gospodarstwo posiada płytę obornikową. Tucz odbywa się na głębokiej ściółce, zaś lchy utrzymywane są na płytce ściółce. Drugim kierunkiem produkcji są ziemniaki przemysłowe. Pan Mariusz uprawia je na powierzchni 6 ha. Odstawia własnym transportem do Łomży. Z uwagi na to, że obornik jest odpadem poprodukcyjnym w produkcji żywca wieprzowego, jest jak gdyby za darmo. Dlatego też uprawa ziemniaków

jest opłacalna jak też stanowi pewien element zmianowania. Należy nadmienić, że rolnik przejął po swoich rodzicach w 2005 roku gospodarstwo już na bardzo wysokim poziomie technicznym i technologicznym. Dokupił maszyn, zmodernizował oborę i posiada w tej chwili przodujące gospodarstwo rolne.

Rolnik jest optymistycznie nastawiony i patrzy odważnie w przyszłość swoją i swojego gospodarstwa. Na koniec życzymy Panu Mariuszowi sukcesów na szczeblu centralnym w w/w konkursie.

Marek Lewandowski

REKLAMY REKLAMY REKLAMY

AGRONOM

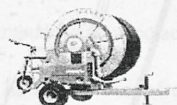
Jasionka 102, 21-200 Parczew

Sprzedaż: 0 506 066 076
0 502 225 015, 0 506 065 179
Biuro: 0 83 355 05 22
Fax: 0 83 355 08 70
www.agronom.com.pl
agronom@agronom.com.pl

W swojej ofercie posiadamy:

Kompletną paletę produktów BAUER do ekonomicznego nawadniania różnych upraw:

- Deszczownie RAINSTAR
- Konsole niskociśnieniowe do RAINSTAR
- Agregaty pompowe spalinowe
- Pompy, rury i zraszacze

Pelny zakres urządzeń BAUER do oszczędnego i efektywnego zagospodarowania i rozlewania gnojowicy:

- Separatory S650 / S850
- Wozy asenizacyjne i pompy do gnojowicy
- Ciągnikowe, elektryczne mieszadła do gnojowicy

Ciągniki i maszyny rolnicze:

- Ciągniki **VALTRA** o mocy od 74 do 280 KM
- Plugi **VOGEL&NOOT**, **UNIA** Grudziądz
- Siewniki i agregaty **FARMTECH**, **ROLMASZ**
- Przenośniki ślimakowe **POM** Augustów
- Opryskiwacze **PILMET**, **BURY**, **Krukowiak**
- Ładowacze czołowe **MEPROZET**, **HYDRAMET**, **QUICK**
- Prasy rolujące **WARFAMA**, **SIPMA**, **KRONE**
- Rozsiewacze nawozów **AGROMET** BRZEG, **Amazona**
- Przyczepy, rozrzutniki obornika **WARFAMA**, **CYNKOMET**, **METAL-TECH**

Ponadto oferujemy środki do produkcji rolnej - pasze, nawozy, środki ochrony roślin

ZAPRASZAMY

Energia słoneczna jest bezpłatna

Darmowe ciepło z systemów solarnych

Słońce jest praktycznie niewyczerpalnym źródłem energii wydzielanej wskutek promieniowania słonecznego. Część promieniowania słonecznego można wykorzystać na ziemi praktycznie za darmo. Służą do tego kolektory słoneczne, wykorzystując energię słoneczną produkują ciepłą wodę użytkową.

Cena tradycyjnych nośników energii jak olej, gaz, prąd nieustannie rośnie. Korzystając z kolektorów można uniknąć zaległości z tego problemu.

W Polsce mamy 1600 (+/- 200) godzin słonecznych w ciągu roku, zaś na 1 m² powierzchni ziemi naszej strefy klimatycznej dociera do 1000 kWh energii słonecznej więc jest to energia wystarczająca do przygotowania ciepłej wody użytkowej. Ilość ciepła, które można uzyskać z baterii kolektorów w

ciągu roku, zależy od mocy pojedynczego kolektora, ta zaś jest pochodną powierzchni czynnej absorbera, sprawności urządzenia oraz natężenia promieniowania słonecznego.

Aby ocenić opłacalność stosowania kolektorów słonecznych należy przyjąć, że w polskich warunkach można w ciągu roku uzyskać z jednego metra kwadratowego powierzchni kolektora słonecznego od 500 do 600 kWh. Optymalnie dobrane instalacje montowane w domach jednorodzinnych pozwalają zmniejszyć o około 60 % roczne zużycie tradycyjnej energii niezbędnej do ogrzewania wody użytkowej, a w okresie od czerwca do września pokrywają 95% zapotrzebowania na ciepłą wodę.

Zwrot kosztów poszczególnych instalacji może nastąpić już po kilku

latach użytkowania i zależy m.in. od zużycia ciepłej wody w różnych okresach użytkowania, cen energii oraz nasłonecznienia w kolejnych latach.

Zasada działania instalacji solarnych jest bardzo prosta.

Absorber zamontowany w kolektorze zamienia promieniowanie słoneczne w ciepło, które jest następnie transportowane za pomocą czynnika roboczego do wymiennika gdzie energia

słoneczna oddawana jest wodzie użytkowej. Transport czynnika zapewnia zespół pompowy. Ogrzana woda jest transportowana rurami do łazienek, pryszniców i innych miejsc poboru.

Zalety kolektorów:

- Wysoka sprawność i niezawodność.
- Solidna jakość gwarantująca długotrwałe użytkowanie.
- Estetyczny wygląd.
- Przyjazny dla środowiska.
- Praktycznie darmowa eksploatacja.
- Łatwość w montażu.

Słoneczna instalacja grzewcza, zwana instalacją solarną służy do zamiany (konwersji) energii promieniowania słonecznego w użyteczne ciepło.

Instalacja taka najczęściej składa się z czterech podstawowych elementów:

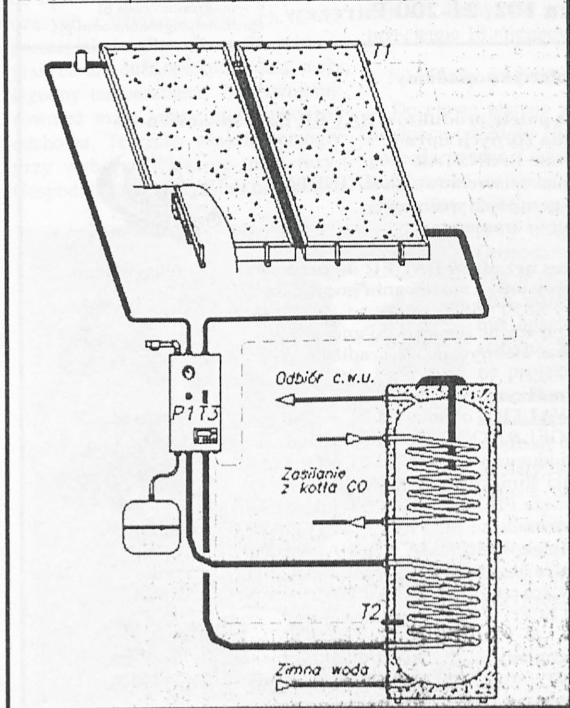
- kolektora lub baterii kolektorów słonecznych
- zbiornika solarnego c.w.u. lub zewnętrznych przepływowych wymienników ciepła
- układu sterującego
- zespołu pompowego (przylaczeniowo - zabezpieczającego)

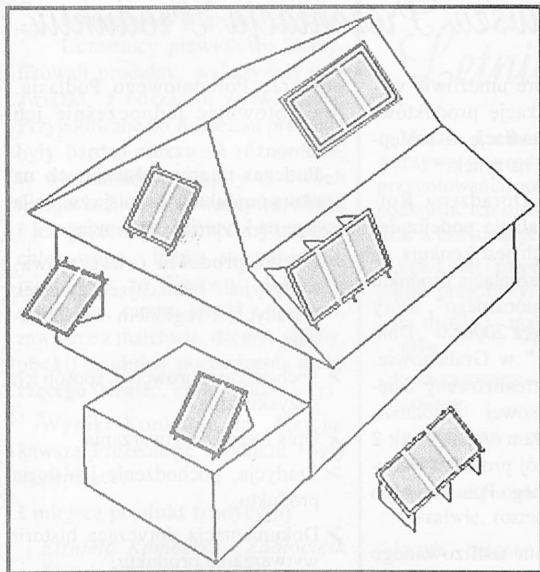
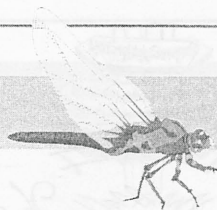
Kolektor a konkretnie absorber zamontowany w kolektorze zamienia promieniowanie słoneczne w ciepło, które jest następnie transportowane za pomocą czynnika roboczego (płynu solarnego) do wymiennika. Transport czynnika zapewnia zespół pompowy.

Układ sterujący włącza zespół pompowy, gdy temperatura cieczy solarnej w kolektorze jest wyższa niż temperatura wody w zbiorniku. Energia słoneczna jest oddawana wodzie użytkowej poprzez wymiennik znajdujący się wewnątrz zbiornika. Ogrzana woda jest transportowana przez armaturę hydrauliczną do miejsc poboru.

Jeżeli ciepło wytworzone przez kolektory przekroczy zdolności akumulacyjne zbiornika, to regulator

1. Schemat podstawowej instalacji dla ciepłej wody użytkowej

Warianty montażu kolektorów słonecznych

temperatury wylacza pompe obiegowa a odpowiednie urządzenia zabezpieczające zamontowane w zespole pompowym nie dopuszczą do uszkodzenia instalacji.

Łączenie instalacji solarnej z mniej lub bardziej tradycyjnymi urządzeniami grzewczymi, zapewnia ogrzewanie wody użytkowej przy braku energii słonecznej.

Dla efektywnej pracy instalacji bardzo ważna jest optymalna kombinacja pojemności zbiornika i powierzchni czynnej baterii słonecznej.

Zwrot kosztów inwestycji będzie tym szybszy, im lepiej dobrano wielkość baterii słonecznej do dobowego zuży-

cia ciepłej wody użytkowej). Szyba solarna to specjalny wyrób o obniżonej zawartości żelaza. Jej powierzchnia powinna być płaska, aby nie gromadzić kurzu i pyłu nanoszonych przez wiatr. W końcowym procesie produkcji szyba jest hartowana co zapewnia kolektorowi dużą odporność na uszkodzenia mechaniczne.

Dostępne na naszym rynku kolektory cieczowe płaskie mają absorber o powierzchni czynnej od 1,6 do 2,5 m². Kolektory płaskie w zależności od warunków zabudowy, występują w wersji pionowej lub poziomej.

Efektywność układu nie jest wprost proporcjonalna do liczby zainstalowa-

nych kolektorów. Po przekroczeniu pewnej wielkości powierzchni instalacji każdy dodany kolektor ma stosunkowo mały udział w efektach energetycznych, a duży we wzroście ceny danej instalacji.

Dostępne na rynku kolektory słoneczne można podzielić na:

- kolektory cieczowe płaskie (z izolacją termiczną lub próżniową)
- kolektory powietrzne
- kolektory rurowe próżniowe
- inne

Kolektor cieczowy płaski składa się z trzech podstawowych elementów: absorbera energii słonecznej, izolowanej obudowy

O umiejscowieniu kolektorów decydują dwa podstawowe kryteria

- 1) orientacja baterii względem stron świata
- 2) kąt nachylenia baterii od poziomu

Kolektory powinny być skierowane na południe. Dwudziestostopniowe odchylenie nie ma w miesiącach letnich praktycznie żadnego wpływu na efektywność pracy instalacji.

Kąt odchylenia baterii od poziomu powinien w instalacjach całorocznych mieć kąt zbliżony do 40 stopni. Sytuacja idealna, to taka gdy promienie słoneczne tworzą z płaszczyzną kolektorów kąt 90 stopni.

Istnieje wiele wariantów posadowienia baterii kolektorów słonecznych.

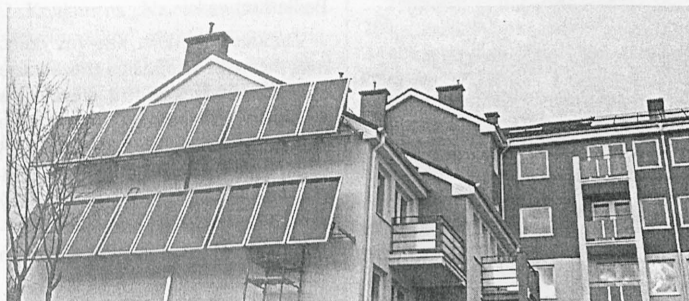
Zależą one od rodzaju obiektu, konstrukcji dachu, zabudowy i ukształtowania terenu oraz przeznaczenia instalacji.

Warianty montażu kolektorów słonecznych:

- 1) kolektory zabudowane w połaci dachowej
- 2) kolektory na stelażu bezpośrednio nad połacią dachową
- 3) kolektory na stelażu kierunkowym nad połacią dachową
- 4) kolektory na stelażu na fasadzie budynku
- 5) kolektory na stelażu wolnostojącym

GWARANTUJEMY NAPRAWDĘ NISKIE CENY ZAKUPU

POLECIMY DOBREGO I NIEDROGIEGO WYKONAWCĘ

PPUH RAPID Sp. z o.o.

ul. Prosta 7, 21-500 Biała Podlaska,
tel./fax(083) 343 26 91,
www.rapid.org.pl,
e-mail: rapid@sim.pl

Rozwój obszarów wiejskich

Konkurs „Najciekawsza Prezentacja Produktu”

W ostatnich latach zauważa się wzrost zainteresowania konsumentów żywnością wysokiej jakości. Ta wysoka jakość musi być potwierdzona certyfikatem. Oczekiwania konsumentów w tym zakresie spełniają produkty regionalne i produkty tradycyjne.

Wytwarzane na małą skalę, z zastosowaniem tradycyjnych metod wytwarzania, przy wykorzystaniu lokalnych, tradycyjnych surowców posiadają wyjątkowe cechy i niepowtarzalny, unikalny smak.

Często te specyficzne cechy wynikają i są ściśle związane z obszarem wytwarzania produktu, tylko wówczas, gdy są produkowane w określonym miejscu geograficznym posiadają szczególne cechy jakościowe.

Rynek produktów regionalnych i tradycyjnych jeszcze nie istnieje, jednak z uwagi na oczekiwania konsumentów będzie się rozwijał w niedalekiej przyszłości.

Jednak aby tak się stało potrzeba

wielu działań, które umożliwią twórcom identyfikację produktów, ubieganie się o rejestrację, a następnie wprowadzenie na rynek.

Jako Ośrodek Doradztwa Rolniczego takie działania podejmujemy. Jednym z nich jest konkurs na „Najciekawszą prezentację produktu tradycyjnego i regionalnego”, który odbył się 11 czerwca 2006r w „Dniu Otwartych Drzwi” w Grabanowie. Konkurs został zrealizowany dzięki pomocy finansowej Funduszu Współpracy Program Agro-Smak 2 na projekt „Rozwój produktu tradycyjnego i regionalnego Południowego Podlasia”

Głównym celem realizowanego konkursu była identyfikacja i prezentacja produktu tradycyjnego i regionalnego z obszaru północnej części Lubelszczyzny, zwanym umownie Południowym Podlasiem. Docelowo wytwórcy takich produktów będą ubiegać się o ich rejestrację.

W konkursie uczestniczyli mieszkańcy obszarów wiejskich, którzy zgłosili produkty wytwarzane na

obszarze Południowego Podlasia, przygotowując jednocześnie ich opis.

Podczas oceny zgłoszonych na konkurs produktów Komisja zwróciła uwagę na kryteria, następujące;

- Nazwa produktu (zwyczajowa, tradycyjna, posiadająca związek z tradycją i regionem wytwarzania),
- Pochodzenie surowców, sposób ich pozyskiwania,
- Opis metody wytwarzania
- Tradycja, pochodzenie i historia produktu,
- Dokumentacja dotycząca historii wytwarzania produktu,
- Sposób ekspozycji produktu,

Komisja nie przyznawała dodatkowo punktów za walory smakowe, wychodząc z

założenia, że wszystkie produkty regionalne i tradycyjne posiadają unikalny, jedyny w swoim rodzaju smak.

Komisja Konkursowa pracowała w składzie:

Zofia Gorgol – główny specjalista LODR w Końskowoli,

Rafał Serej – przedstawiciel Lubelskiego Urzędu Marszałkowskiego,

Aleksandra Melaniuk - Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Leśnej Podlaskiej.

Zadanie Komisji, aby przyznać dwa pierwsze miejsca za prezentację produktu tradycyjnego i prezentację produktu regionalnego, nie było łatwe. Do Konkursu zgłosiło się 18 osób, które zaprezentowały 28 produktów. Szkoda tylko, że uczestnicy nie przygotowywali produktów w grupach formalnych, ponieważ docelowo o rejestrację produktów będą

Wystawa produktów w trakcie konkursu

⇒ występowały grupy wytwórców.

Uczestnicy prawidłowo identyfikowali produkty, wykazywali jego związki z obszarem wytwarzania. Przygotowane do Konkursu produkty były bardzo ciekawe i różnorodne, w większości wystąpiły w dwóch kategoriach: **owoce, warzywa, zboża i ich przetwory** (pampuchy z ciasta chlebowego, babka ziemniaczana, marchwiś ze śliwkami, pierogi z soczewicą, serem, kluski z makiem, zawijarce z marchwią, dżemy, chleby, placki) **produkty pochodzenia zwierzęcego** (smalec, sadło, miód, sery)

Wyniki Konkursu na „Najciekawszą Prezentację Produktu” były następujące:

I miejsce produkt tradycyjny

*Elżbieta Komacka – Zabłocie/k
Kodnia SER ZABŁOCKI*

II miejsce produkt regionalny

*Czesława Caruk – Janów Podlaski
Sok z kwiatu czarnego bzu*

Wyróżnienia:

*Klub 4 H z Hrudu Korowajki,
Placki „Jagodziuchy”*

*Irena Wasilewska – Kodeń
Pierogi z ziemniakami*

*Siwek Marianna – Borki
Bułki z kartoflami*

*Bronisława Bogusz – Worgule
Podpiwek.*

Uczestnikom Konkursu gratulujemy właściwej identyfikacji produktów oraz ciekawej ich prezentacji.

Konkurs na „Najciekawszą Prezentację Produktu” nie był jedynym działaniem w ramach projektu, wcześniej odbyło się dwudniowe szkolenie w Kodniu, a w trakcie „Dnia Otwartych Drzwi” uczestnicy mogli obejrzeć prezentację produktów na stoisku wystawienniczym. Prezentacja cieszyła się dużym zainteresowaniem zwiedzających. ■

Bożena Warda

Letnia biesiada wokół grilla

Mięso, kielbaski, ryby, świeże warzywa to produkty potrzebne do przygotowania potraw z grilla. Aby podkreślić ich smak można je przyrządzać z udziałem przypraw i ziół.

Obok soli i pieprzu stosuje się następujące przyprawy:

- do drobiu – majeranek, imbir, bazylię,
- do wieprzowiny – majeranek, bazylię, szałwie,
- do jagnięciny – majeranek, oregano, bazylię,
- do baraniny oraz wołowych kotletów – szałwie, rozmaryn,
- do ryb – oregano, bazylię, tymianek, rozmaryn.

Do mięs z grilla można podawać także świeże salatkę przygotowaną z drobno pokrojonych warzyw i wymieszaną z delikatnym sosem np. winegret.

Serwowane dania urozmaicają także sosy na zimno, które należy podawać w zależności od rodzaju mięsa.

Pieczony powinno być różnorodne, składać się z bułeczek, różnych rodzajów chleba, a także chrupkich precelków.

Spośród napojów poleca się wodę mineralną i soki, zaś z napojów alkoholowych najbardziej odpowiednie jest piwo.

Faszerowane steki z mięsa mielonego

2 kawałki pieczywa tostowego, 200 g cukierni pokrojonej w kostkę, 2 cebule drobno pokrojone, 1 żąbek czosnku posiekany, 1 łyżka masła, 700 g mięsa mielonego wołowo-wieprzowego, 1 jajko, 2 łyżki musztardy, sól, pieprz do smaku, 150 g sera ementalskiego.

Pieczony tostowe obrać ze skóry, pokroić w kostkę, a następnie delikatnie pokropić wodą.

Cukinię, cebulę i czosnek podsmażyć

na gorącym maśle. Następnie dodać do mięsa mielonego wraz z kawałkami tostów. Wbić jajo, dodać musztardę i wyrobić gładką masę. Całość przyprowadzić do smaku solą i pieprzem. Z masy uformować 8 steków. W środku każdego wydrążyć niewielki otwór. Ser pokroić na 8 kawałków, następnie wcisnąć po kolei do wydrążonych otworów. Steki z powrotem zamknąć i piec na grillu ok. 12 min.

Kotlety schabowe z grilla

2 łyżki musztardy, 2 łyżki pasty paprykowej, 1/2 peczka pietruszki, 1/2 peczka kopru, 5 łyżek oleju, 1 drobno posiekany żąbek czosnku, 4 łyżki miodu, sól, pieprz, papryka w proszku do smaku, 4 kotlety schabowe

Pastę paprykową wymieszać z musztardą, posiekanymi ziołami i czosnkiem. Dodać olej i miód. Przyprawić solą, pieprzem, papryką. Włożyć kotlety do marynaty na ok. 3 godz. obracając je od czasu do czasu. Piec kotlety na grillu ok. 12 min. cały czas pamiętając o tym, aby co 2-3 minuty smarować je marynatą.

Soczysta golonka z tymiankiem

4 golonki, 1 łyżka oliwy z oliwek, 1 łyżka sosu sojowego, 1 łyżka octu, cebula, 2 żąbki czosnku, tymianek, sól, ostra papryka

Zmieszać oliwę, sos sojowy, ocet oraz pokrojoną cebulę i rozarty czosnek. Zalać golonki przygotowaną marynatą i pozostawić na 2 godz. Piec do wytopienia się tłuszczu. Przed podaniem danie obficie posypać tymiankiem.

Żeberka w miodowej polewie

2 kg żeberka wieprzowych, 3 łyżki miodu, 1 łyżka sosu sojowego, olej, 1 łyżka curry, 1 łyżka słodkiej papryki, sok z jednej cytryny, kilka kropel tabasco, majeranek

ciąg dalszy na s.18 ➡

➔ Żeberka pokroić na porcje.

Ubić miód z olejem. Dodać sos sojowy, sok z cytryny, tabasco oraz curry i paprykę. Żeberka włożyć do marynaty i pozostawić pod przykryciem na 2 godz.

Zamarynowane żeberka położyć na ruszcie i podczas pieczenia stale obracać oraz regularnie smarować marynatą. Piec 10 min. z każdej strony, aby nabrały złotawego koloru. Po upieczeniu posypać majerankiem.

Skrzydółka z kurczaka z miodem

8 skrzydełek z kurczaka, 1/2 szklanki octu winnego, 1/2 szklanki oliwy z oliwek, 1 główka czosnku, 1 opakowanie marynaty ziołowej, 2 łyżki musztardy, 3 łyżki miodu, przyprawa do kurczaka, majeranek, liść laurowy, papryka słodka, bazyli

Czosnek obrać, drobno posiekać. Natrzeć skrzydółka musztardą oraz przyprawami. Ułożyć skrzydółka w naczyniu, posypać bazylią i zalać marynatą z wymieszanych ze sobą składników: oliwy, octu winnego, musztardy oraz miodu. Pozostawić na noc w lodówce. Przed grillowaniem odlać marynatę do osobnego naczynia. Opiekać skrzydółka przez około 25 min. po każdym przewróceniu dokładnie smarować je pędzlem namoczonym w marynacie.

Glazurowane udka z indyka

2 udka z indyka bez kości, 2 łyżki musztardy, 6 łyżek oleju, 3 łyżki brązowego cukru, 4 łyżki octu winnego, szczypta zmieszanych goździków, pół łyżeczki chili

Udka umyć, osuszyć. Mięso zwinąć zawiązać mocno lnianą nitką. Musztardę wymieszać z olejem, cukrem, octem, goździkami i chili. Udka grillować ze wszystkich stron 35-45 minut, smarując w trakcie pieczenia zaprawą.

Ryby szaszłyki

600g karpia, 120 g słoniny, 12 małych pomidorów, 12 małych pieczarek, sok z cytryny, cebula, sól, pieprz, olej, główka sałaty do dekoracji

Karpia umyć, oczyścić z ości i pokroić w grubą kostkę. Przyprawić solą

oraz pieprzem, posmarować sokiem z cytryny i mieszać z 2 łyżkami oleju. Odstawić rybę w chłodne miejsce na 10 min. Słoninę pokroić w kostkę, obrać pieczarki. Cebulę obrać, pokroić w ćwiartki i rozwarstwić na pojedyncze listki. Pomidory pokroić w ćwiartki. Nadziewać na szpikulce na przemian kawałki; karpia, pieczarek, słoniny, cebuli oraz pomidorów. Szaszłyki piec na dobrze rozgrzanym grillu po 10 min. z każdej strony. Podawać z upieczonymi ziemniakami pokrojonymi na małe plasterki, ozdobione listkami sałaty, bądź z mizerią z ogórka oraz śmietany.

Przysmak warzywno – mięsny

250 g mięsa gulaszowego, po 1 czerwonej, żółtej, zielonej papryce, 1/3 szklanki oleju, sok z cytryny, 2 cebule, przyprawa do grilla, musztarda sarepska

Pokroić cebulę i mięso wymieszać z olejem, sokiem z cytryny, musztardą oraz przyprawą do grilla. Odstawić na 1 godz. Następnie pokroić paprykę i drugą cebulę na kawałki. Nadziewać na patyczki; mięso, cebulę oraz paprykę i piec na grillu 15 min. z każdej strony.

Salatka z tuńczykiem i zielonym groszkiem

150 g zielonego groszku, 1 główka kruchej sałaty, 2 średnie pomidory, 1 żółta papryka, puszka / 185 g / tuńczyka w oleju, 180 g majonezu, 2 jajka, 150 g jogurtu naturalnego, 3 łyżki soku z cytryny, sól, pieprz biały, odrobina cukru, 1/2 paczka szczypiorku, natka pietruszki

Jaja ugotować na twardo, obrać i podzielić na ćwiartki. Liście sałaty porwać na kawałki. Pomidory pokroić na cząstki, a paprykę w krążki. Odsączyć i rozdrobnić tuńczyka. Dodać groszek. Majonez wymieszać z jogurtem i sokiem z cytryny, przyprawić do smaku. Dodać posiekany szczypiorek. Składniki wymieszać z sosem. Umieścić na półmisku z jajkami. Udekorować natką.

Salatka z grzankami

1 duża sałata lodowa, 3 pomidory, czosnek, 2 duże ogórki, sól, 250 g pierś z kurczaka, pieprz czarny mielony, łyżka soku z cytryny, łyżka musztardy,

200 ml jogurtu naturalnego, 4 kromki chleba tostowego

Kurczaka pokroić na drobne kawałki, posolić, usmażyć. Pokroić pomidory i ogórki, porwać listki sałaty. Zrobić grzanki z pieczywa, pokroić. Przygotować sos: jogurt, musztardę, sok z cytryny, wyciśnięty czosnek i przyprawy wymieszać. Sos wlać do sałatki ze wszystkimi składnikami, wymieszać.

Dipy w czterech smakach na ostro

1. Szczypiorkowy z kurkumą – jogurt naturalny, szczypiorek, kurkuma, czosnek, sól, pieprz. Wymieszać jogurt z ząbkami czosnku i szczypiorkiem. Doprawić do smaku kurkumą.

2. Pomidorowy z papryką – 3 pomidory, pieprz, cebula, czosnek, sól, oliwa, zielona papryka. Pomidory obrać ze skórki, roznieść, dodać cebulę, czosnek, olej i przyprawę. Podawać do wołowiny z grilla.

3. Twarożkowo-szczypiorkowy – twarożek, szczypiorek, sól, pieprz. Wymieszać twarożek ze szczypiorkiem, doprawić. Podawać do warzyw z grilla.

4. Mandarynkowo- mietowy – 2 mandarynki, chili, 2 łyżki ostrego keczupu, z 1/2 cytryny sok, listki mięty, melisy cytrynowej do dekoracji. Owoce zmieszać z keczupem i sokiem z cytryny. Doprawić chili. Ozdobić ziołami.

Dip ziołowo – twarogowy.

500 g twarogu, 3 łyżki kremówki, 1 mała cebula, pieczek koperku i pietruszki, 1 czerwona papryka, 1 żółta papryka, 1 ogórek sałatkowy, rzęchucha, sól i pieprz do smaku

Twaróg utrzeć ze śmietaną na gładką masę, przyprawić solą i pieprzem. Cebulę pokroić w drobną kostkę, dodać ją do twarogu. Posiekać koperek i natkę pietruszki. Wymieszać. Papryki pozbawić gniazd nasiennych i pokroić w paseczki. Ogórek obrać, zetrzeć na tarce, odcisnąć, następnie dodać do twarogu. Dip posypać rzęchuchą i podawać do warzyw lub mięs z grilla.

Opracowała: Anna Kałabun
PZDR Biała Podl

Stacja Hodowli i Unasieniania Zwierząt Sp. z o. o. w Bydgoszczy ODDZIAŁ W ZAMOŚCIU

- Świadczy usługi w zakresie inseminacji bydła nasieniem buhajów o najwyższym indeksie hodowlanym.
- Oferuje nasienie knurów wszystkich dostępnych ras, mieszańców międzyrasowych i linii hybrydowych.
- Oferuje nowoczesną i wygodną formę wykonywania zabiegów inseminacji loch, samodzielnie przez rolników we własnej chlewni.
- W ramach działalności dodatkowej oferuje :
 - pasze i dodatki paszowe
 - środki higieny do produkcji zwierzęcej

H O D O W C O !

Korzystanie z naszych usług to:

- zwiększenie wielkości produkcji
- poprawa jakości mleka i mięsa
- możliwość wdrożenia do produkcji najlepszych ras bydła i trzody chlewnej
- zwiększenie opłacalności produkcji w krótkim czasie

Zainteresowanych hodowców prosimy o skontaktowanie się z najbliższym Punktem Unasieniania Zwierząt lub

SHiUZ Sp. z o. o. Oddział w Zamościu, Płockie 67.
tel.fax (084) 639 - 26 - 55, 639 - 65 - 64

Stacja Unasieniania Loch w Kraśniku, ul. Nadstawna 2
tel.fax (081) 825- 00 - 01, 825 - 00- 02

Placówka Terenowa w Białce k/ Radzyna Podlaskiego
tel.fax. (083) 352 - 50 - 21, 352 - 52 - 08

**ZAKŁADY TŁUSZCZOWE
W BODACZOWIE Sp. z o.o.**

tel. (084) 68 22 019, 68 22 090, tel./fax (084) 68 22 091 Bodaczów, 22-460 Szczecbrzeszyn

**PRODUCENT
OLEJU**

▲ rzepakowego
▲ słonecznikowego

KONTRAKTACJA I SKUP RZEPAKU

Centrum Agro-Informacyjne

tel. (084) 6822017, 6822090 wew. 245 www.ztb.pl e-mail: kontraktacja@ztb.pl

Oferujemy:

*Najlepsze odmiany materiału siewnego
Nawozy i środki ochrony roślin
Doradztwo agrotechniczne*

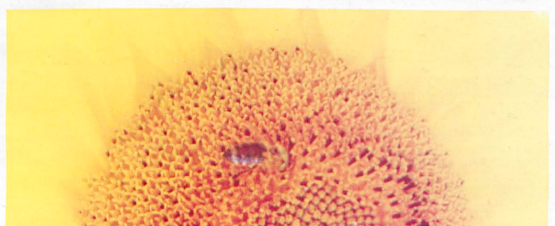
Gwarantujemy:

*Najwyższe ceny rzepaku
Pewny zbyt surowca
Krótkie terminy płatności*

Zapewniamy:

*Nieograniczoną kontraktację
Największą bazę skupową
Wieloletnią współpracę*

**PREFERENCYJNE
KREDYTY**

Uprawa oleistych to:
Pewny dochód gospodarstwa
Najwyższe dopłaty bezpośrednie